LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y., 11417
Tel. MIchigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalyje Queens apskrities (N. Y.) $10.00
Kanadoje $10.00
Kitur užsienyje $12.00
Jungtinėse Valstijose $9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 43 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Ozone Park, N. Y., 11417 Antrad., birželio (June) 1, 1965 ★ ★ ★ ★ ★ ★ METAI 54-ieji

KRISLAI

Mokslas nepaslepiamas
Tiktai duokite taiką!
Už drauges moteris
Studentijos sukilimas
Visiškai protingai
Vyskupo išpažintis
Negalima tikėtis tiesos

— Rašo **A. Bimba** —

Už dienos kitos ir mūsų erdvėlaivis pasikels į dausas ir ten iš jo bandys laukan išeiti vienas astronautas. Neseniai taip padarė tarybinis kosmonautas. Neabejojame, jog toks žygis gerai pavyks ir amerikiečiui.

Meksika praneša, kad ir ji mokanti ir galinti pasigaminti atominę bombą, bet nuo to laikinai susilaikysianti. Irgi netenka abejoti.

Mokslas nepaslepiamas. Anksčiau ar vėliau jis pasiekia visą pasaulį.

Deja, yra žmonių, kurie siūnuoja apie išlaikymą slaptybėje tam tikrų mokslo procesų. Atominė bomba tuoj bus taip "populiari," kaip dinamitas.

Kur tada atsidurs žmonija?

—:—

Įžymusis amerikietis dailininkas Rockwell Kent, kalbėdamas apie 20-ąsias Antrojo pasaulinio karo pabaigos metines, šaukia: "Tiktai duokite mums taiką žemėje, ir viskas bus gerai!"

Mūsų militarinės intervencijos Pietų Vietname ir Dominikos Respublikoje grūmoja taikai. Štai kodėl jos taip pavojingos.

—:—

"Izvestijose" (geg. 9 d.) pirmajame puslapyje graži nuotrauka ir aprašymas 20-jų karo pabaigos metinių. Nuotraukoje ant Lenino mauzoliejaus keletas desėtkų šaunių vyrų — uniformuotų ir neuniformuotų. Bet nesimato nė vienos moters.

Vilniaus "Tiesoje" (geg. 23 d.) taip pat pirmajame puslapyje graži nuotrauka prezidiumo susirinkimo, kuriuo buvo atidaryta rašytojos Žemaitės dekada. Puikus iškilmių aprašymas. Bet ir vėl: iš dvylikos prezidiumo narių tik viena moteris!

Mūsų judėjime mūsų draugės moterys vaidina tokį svarbų vaidmenį, jog mes negalime įsivaizduoti sueigos, susirinkimo, komiteto ar prezidiumo, kuriame jos neturėtų geros atstovybės. Todėl sunku įsivaizduoti socializmą, kuriame moterys nevaidintų didelio, vyrams lygaus vaidmens. Jei taip, tai nereikėtų vyrams monopolizuoti ir garbę už pasiekimus ir laimėjimus. Tegu ir jos tuo viskuo džiaugiasi ir didžiuojasi.

—:—

Studentijos nerimas "apsėdo" mūsų universitetus ir kolegijas. Didžiausi galvočiai ieško to nerimo pagrindų. Ieško ir klausia: kas pasidarė, kodėl jie nebemiega taip, kaip miegojo paskutiniais keliolika metų?

Iš tikrųjų, mūsų studentija nebemiega ir nebetyli. Ieško tiesos ir šviesos. Nebeleidžia trempti kojomis akademinių laisvių.

Naujo karo pavojus, militarinės avantiūros, milžiniškos kovos už civilines laisves, tautų sukilimas prieš imperializmą, kelia iš miego, atidaro akis mūsų jaunimui.

—:—

Nei iš šio, nei iš to, visiškai protingai savo organe prabilo Chicagos marijonai. Prašau: "Karinėmis jėgomis, suprantama, komunizmo, kaip tokio,

(Tąsa 6-me pusl.)

Chicagoje masės išstojo prieš persekiojimą

Chicago. — Atvyko Antiamerikinio komiteto nariai ir federaliniame teismo pastate pradėjo tyrinėti nužiūrimus žmones.

Jie čia atvyko kvosti vienuolikos žmonių, ar jie nesusiję su komunistine veikla.

Čikagiečiai ragangaudžių komitetą pasitiko iš tiesų "svetingai". Jau prieš pietus prie pastato susitelkė daugiau kaip tūkstantis pikietininkų. Po pietų jų susirinko dar daugiau.

Pikietininkai nešiojo daugiau kaip 400 iškabų, nukreiptų prieš komitetą. Visoje apylinkėje girdėjosi kovos dainos ir šūkiai. Pikietininkus apstoję sekė apie 300 policininkų.

Kai viduje pastato vyko komiteto sesija, tai lauke gatvėje studentai suruošė savo "sesiją" apklausinėti ragangaudžių aukas, taikos šalininkes moteris... Apklausinėjimas buvo perduodamas per garsiakalbius ir skambėjo visoje gatvėje. Jo klausėsi tūkstančiai žmonių ir masė pikietininkų.

Senatas priėmė balsavimų bilių

Washingtonas. — Gegužės 26 dieną JAV Senatas 77 balsais prieš 19 priėmė prezidento Johnsono pateiktą balsavimų reikalais bilių. Jis buvo priimtas po 10 savaičių svarstymų.

"The New York Times" redakciniame sako, kad "bilius nėra pilnai tobulas", bet jis vis tiek pasitarnaus uždavimui smūgio pietinių valstijų reakcininkams, kurie visokiomis priemonėmis siekia neprileisti negrų rasės žmonių prie balsavimų.

Varšuva. — Sulaukus 75 metų amžiaus mirė rašytoja Maria Dabrovska.

JAV APGINKLAVO "JUNTOS" JĖGAS

Santo Domingo. — Jungtinės Valstijos ištraukė dalį marininkų iš Dominikos respublikos, nes jau suorganizavo ir apginklavo "juntos" jėgas, kurios pakankamos karui prieš vyriausybės jėgas.

JAV politika blogina santykius su TSRS

Detroitas. — JAV industrijalistas Cyrus Eaton, būdamas Tarybų Sąjungoje, plačiai kalbėjosi su A. Kosyginu.

Kosyginas sakė, kad Jungtinių Valstijų puolimas Šiaurės Vietnamo respublikos verčia Tarybų Sąjungą atsakyti smūgiais į smūgius, nes TSRS turi su Šiaurės Vietnamo respublika bendro apsigynimo sutartį.

Kosyginas sakė, kad JAV bombardavimai Šiaurės Vietnamo yra ne tik paneigimas tarptautinių teisių, bet ir labai nedraugiškas nusistatymas linkui Tarybų Sąjungos.

BAUS NARKOTIKŲ PARDAVĖJUS

Albany, N. Y. I valstijos seimelį įneštas bilius griežčiau bausti narkotikų pardavėjus. —

Pirmą kartą sugautas pardavėjas bus baudžiamas nuo 15 iki 20 metų kalėjimo, o antrą kartą — 30 metų.

IŠ VISO PASAULIO

Maskva. — Tarybų Sąjunga protestuoja prieš JAV bombonešių žiaurumą. TSRS korespondentai iš Šiaurės Vietnamo praneša, kad JAV bombonešiai bombarduoja civilinių žmonių ligonines, mokyklas ir paprastus civilinių žmonių namus.

Herkimer, N. Y. —Policijos teisėjo sūnus B. D. Piazza, 20 metų amžiaus, už pirmo laipsnio žmogžudystę gavo tik amžiną kalėjimą.

Jis nušovė merginą N. Jones, 17-kos metų, kuri atsisakė su juomi draugauti.

New Yorkas. — Virš 1,200 respublikonų New Yorko miesto ir valstijos veikėjų laikė susirinkimą. Jie vienbalsiai nominavo į New Yorko miesto majorą kandidatu John V. Lindsay, prieš dabartinį miesto majorą Wagnerį.

Havana. — Kubos teismas nuteisė JAV baptistų kunigą H. Caudillį 10 metų kalėjimo, o kunigą J. D. Fitę 6 metams. Abu kaltinami šnipavime.

Kuba areštavo dar du amerikiečius Mary Mackay ir L. Luntą.

Washingtonas. — A. A. Campbell, US Public Health viršininkas sako, kad 1965 metais sumažės vaikų gimimai. 1957 metais per kiekvieną 1,000 suaugusių žmonių gimė 25 kūdikiai, o šiemet gal būti gims tik po 21.

Sana.— Jemeno respublikos vyriausybė kaltina Vakarų imperialistus, kad jie ginkluoja rojalistų jėgas, kurios užpuldinėja iš Saudi Arabijos.

Havana. — Kuba gavo iš Tarybų Sąjungos laboratorijoms ir mokslų įstaigoms įrengimų.

Šiaurės Vietnamo taikos sąlygos

Hanojus.—Šiaurrės Vietnamo vyriausybė paskelbė sąlygas karo užbaigimui Pietų Vietname. Jos yra:

(1) Mūšiai tuojau turi būti sulaikyti ir JAV turi ištraukti visas militarines jėgas, kaip to reikalauja Ženevoje padaryta sutartis 1954 metais.

(2) Turi būti leista Pietų Vietnamo patiems žmonėms pasirinkti formą santvarkos, kokios jie nori.

(3) Pietinis ir Šiaurinis Vietnamai patys turi surasti susivienijimui sąlygas. Jokia užsienio valstybė neturi kištis į vidujinius Vietnamų reikalus.

Roma. — Italijos komunistų dienraščio "L'Unita" korespondentas kalbėjosi su Šiaurės Vietnamo prezidentu Ho Chi Minhu.

Minh sakė, kad už karą Pietų Vietname atsako tik Jungtinės Valstijos, kurios ten remia kliką, prieš kurią kovoja vietnamiečiai. Jis sakė, jeigu JAV ištrauktų savo militarines jėgas, Vietnamas tuojau susitvarkytų.

Washingtonas. — JAV Ginkluotų jėgų senatinio komiteto pirmininku yra senatorius R. B. Russelis, iš Georgia valstijos. Jis jau stoja už branduolinių bombų vartojimą prieš Šiaurės Vietnamą, jeigu jam gelbės Kinija.

Saigonas. — Gegužės 26 dieną apie 100 JAV bombonešių, nuo lėktuvnešių, žiauriai bombardavo Vinh ir Thanhoe Šiaurės Vietnamo miestus.

Susirūpino JAV politika

Clevelandas. — Grįžo iš Tarybų Sąjungos industrialistas Cyrus Eaton. Jis ten kalbėjosi su Tarybų Sąjungos prezidentu A. Mikojanu, premjeru A. Kosyginu ir kitais vadais.

Eaton susirūpino, kad JAV agresyvi politika Vietname ir Šiaurės Vietnamo respublikos bombardavimai neprives prie gero.

Tarybų Sąjungos vadai sakė, kad TSRS ir Kinija yra verčiamos gelbėti draugiškai Šiaurės Vietnamo respublikai, ir jeigu JAV nepakeis savo politikos, tai tas ves prie didelio karo.

MIRĖ K. GRINIUS

Washingtonas.—Gegužės 30 dieną nuo širdies ligos mirė Kazys Grinius, buvęs Smetonos karininkas, sūnus buvusio Lietuvos prezidento Kazio Griniaus.

metų amžiaus. Dirbo radijo propagandistu "Voice of America."

ČIANGAS STUMIA JAV Į KARĄ SU KINIJA

Taipei. — Amerikietis korespondentas Sam Cohen rašo, kad Čiang Kai-šekas ir jo valdininkai stumia Jungtines Valstijas į karą prieš Kiniją.

Jie sako, kad dabar laikas užpulti Kiniją ir ją sumušti, kol ji dar neturi pakankamai pasigaminus atominių bombų.

ĮKANDO PASIUTĘS ŠIKŠNOSPARNIS

Jersey City, N. J. — Pasiutęs šikšnosparnis įkando Antonį Olšewskį, 8 metų berniuką.

Tą pripažino Jersey City Medical Center daktarai, kada berniukas buvo ten nugabentas gydyti.

Reikalauja naikinti atominius ginklus

Jungtinės Tautos, N. Y.— Nikalojus Fedorenko, TSRS delegatas, įteikė Jungtinių Tautų Nusiginklavimo komitetui rezoliuciją, kurioje reikalauja uždrausti vartoti branduolinius ginklus, o vėliau visus juos panaikinti.

Tarybų Sąjungos atstovas sakė, kad viso pasaulio žmonės trokšta taikos, yra nusistatę prieš imperialistų agresijas ir reikalauja, kad atominiai ginklai būtų panaikinti.

Nusigando dėl TSRS prekybos laivyno

Washingtonas. — Rodosi, kam nuogąstauti, kad kita valstybė stengiasi turėti didelį prekybos laivyną. Bet taip nėra. E. M. Hood, Shipbuilders Council of America prezidentas, labai nusigandęs, kad Tarybų Sąjunga skubiai didina savo prekybos laivyną.

Jis sako, kad su šių metų pradžia TSRS statėsi 612 naujų prekybos laivų virš 4,000,000 tonų įtalpos, o 1970 metais turės 2,500 naujų prekybos laivų.

GAL IR AMERIKIETIS VAIKŠČIOS KOSMOSE

Washingtonas.—JAV militariniai specialistai ruošiasi iššauti į kosmosą du astronautus.

Karo laivyno pareigūnai sako: "Jeigu bus patogios sąlygos, tai vienas astronautas išeis iš erdvių laivo ir vaikščios, kaip vaikščiojo TSRS kosmonautas".

New Paltz, N. Y. —New Yorko valstijos universiteto kolegijoje kalbėjo komunistų veikėjas Dr. H. Aptheker. Buvo susirinkę apie 1,200 studentų.

Maskvoje įvyko pasaulinio karo veteranų suvažiavimas

Maskva. — Čionai įvyko Pirmas pasaulinio karo veteranų suvažiavimas. Dalyvavo virš 1,000 veteranų. Buvo iš Jungtinių Valstijų, Anglijos, Prancūzijos, Tarybų Sąjungos, Jugoslavijos, Graikijos, Rumunijos, Belgijos, Vengrijos, Lenkijos, Norvegijos, Kanados, Viso iš 26-ių valstybių.

Manilos Glezos atstovavo Graikijos veteranus. Jis sakė, kad pasaulis turi būti dėkingas Tarybų Sąjungai, kuri pati viena per trejis metus turėjo atsilaikyti prieš tamsiąsias fašizmo jėgas. Norvegijos veteranai pasakojo, kaip TSRS kova padrąsino juos kovoti prieš barbariškus hitlerininkus ir norvegus parsidavėlius.

Tarp Jungtinių Valstijų delegatų buvo Robertas Thompsonas, veteranas karų prieš Ispanijos fašistus ir prieš hitlerininkus. Jis pasakojo kaip taikos šalininkai labai susirūpinę JAV agresijomis Vietname ir Dominikoje.

Tarpe veteranų buvo ir generolas Enrique Listeris, didvyriškas Ispanijos liaudiečių vadas.

Dang Quang Minh atstovavo Pietų Vietnamo liaudiečius. Jis sakė, kad, nepaisant visų sunkumų, vietnamiečiai karą laimės. Minh sakė, kad pasekmėje JAV intervencijos per 11 metų Pietų Vietname 170,000 žmonių buvo užmušta, 800,000 sužeista ir 5,000,000 vienaip ar kitaip nukentėjo nuo reakcijos.

Veteranai priėmė pareiškimą, kad jie, grįžę į savo šalis, visomis jėgomis kovos, idant nepasikartotų pasaulinis karas.

Maskva. — Sulaukęs 81 metų amžiaus mirė įžymus zoologijos mokslo profesorius Jevgenijus Pavlovskis.

LAIVAS PAGARBAI W. CHURCHILLO

Newcastle, Anglija. — Į vandenį nuleistas didelis naftolaivis, 90,000 tonų įtalpos, kuris pagerbimui buvusio Anglijos veikėjo užvardintas "Winston Churchill".

Lenkija žino ko verti jų pažadai

Varšuva.— Lenkijos liaudies vadas W. Gomulka pareiškė, kad jis ir visi lenkai labai gerai žino, ko yra verti Vakarų pažadai.

Mat, Anglijos premjeras Wilsonas ir Richardas Niksonas pasakojo, kad Lenkija neturi bijotis apvienytos Vokietijos, nes Lenkijos sienas užtikrins Anglija ir JAV.

Gomulka sakė, kad lenkai žino tuos užtikrinimus, nes juos buvo gavę pirm Antrojo pasaulinio karo, o kada hitleris užpuolė, Lenkija pagalbos negavo.

DE GAULLE NUMATO TAIKAI PAVOJŲ

Paryžius. — Prancūzijos prezidentas De Gaulle pareiškė: "JAV politinė ir militarinė intervencija į Dominikos respubliką Karibų jūros srityje sudaro pavojų taikai".

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Wahingtonas. — Jungtinių Valstijų Valstybės sekretorius Dean Ruskas sako, kad nepaisant, kad Kinija ir Tarybų Sąjunga gelbės Šiaurės Vietnamo respublikai, JAV nenusileis ir iš Pietų Vietnamo nepasitrauks.

Varšuva. — 1966 metais Lenkijoje lankysis Romos popiežius, nes sukaks 1,000 metų nuo ten įvedimo katalikybės.

Maskva. — "Pravda" išspausdino ilgą TSRS Komunistų partijos atsišaukimą į pasaulio komunistus baigti nesusipratimus ir visiems apsivienyti atrėmimui imperialistų agresijų.

Tokio. — Norvegų naftolaivis "Heihward", 30 tonų įtalpos, degė per dvi paras, nes jame buvo 27,000 tonų naftos.

Paryžius. — Prancūzijos ir Italijos Komunistų partijų vadai laikė konferenciją Ženevoje.

Washingtonas. — Nuo JAV lėktuvnešio "Coral Sea" apie 50 bombonešių bombardavo Šiaurės Vietnamo miestelius ir prieplaukas. Jie numetė virs 30 tonų bombų.

Saigonas. — Jau prasidėjo liūčių sezonas Pietų Vietname, kuris tęsis per kelis mėnesius. Jis tarnauja liaudiečiams kare prieš interventus.

Liaudiečiai pradėjo ofensyvą, kad perkirstų pusiau Pietų Vietnamą ir perskeltų valdžios jėgas į dvi grupes. Jiems ofensyvas vyksta. Per 2 dienas valdžia neteko virš 400 užmuštais. Saigone pilnos ligoninės sužeistųjų.

Maskva. — TSRS spauda rašo, kad Šiaurės Vietnamo respublikai bus suteikta tiek pagalbos, kad galėtų gintis nuo bombardavimų.

La Paz. — Generolas Alfredo Ovando, Brazilijos armijos komandierius, bus ir prezidento pagelbininku.

LAISVE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 — ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$9.00	Canada, Lat. Amer., per year,	$10.00
United States, per 6 months	$5.00	Canada, Lat. Amer., 6 months,	$5.50
Queens Co., per year	$10.00	Foreign countries, per year,	$12.00
Queens Co., per six months	$5.50	Foreign countries, 6 months,	$6.50

Protestas prieš ragangaudžius

PASKUTINĖMIS keliomis dienomis Chicagoje siautėjo Kongresinis neamerikinės veiklos komitetas. Jis ten nusikraustė paieškoti "raudonųjų" ne tik Chicagoje, bet visoje Illlinois valstijoje.

Visi stebisi, niekas nežino, ką tie ragangaudžiai sugalvojo, kodėl pasirinko Chicagą ir Illinojaus valstiją savo terorizavimo aukoms? Daugelis mano, kad ypač Chicaga ant savęs užsitraukė kongresinių ragangaudžių rūstybę už tai, kad tenai, kaip žinia, gerai veikia Antinacinis komitetas, kad iš Chicagos atėjo pats smarkiausias reikalavimas sugrąžinti karinius kriminalistus ten, iš kur jie pabėgo, kad tų šalių liaudis galėtų juos tinkamai nubausti už jų baisius prasižengimus.

Bet čikagiečius ir vėl galima šiltai pasveikinti už jų aktyvų pasipriešinimą ragangaudžių terorui. Jie nepabūgo inkvizitorių. Jie ištiesė tvirtą moralinės paramos ranką tiems, kuriuos inkvizitoriai pasiryžo nukryžiuoti. Pasitikdami inkvizitorius kovingomis demonstracijomis, čikagiečiai davė pavyzdį kitų vietų žmonėms, kaip reikia panašiais atvėjais elgtis. Ne vienas jų nukentėjo fiziškai bei atsidūrė į kalėjimą, bet jų pasiaukojimas ir kovingumas įrašė dar vieną gražų lapą į Chicagos darbo žmonių šaunių tradicijų istoriją.

Skaudus jiems smūgis

AUKŠČIAUSIOJO teismo vėliausias nuosprendis atėjo labai svarbiu laiku. Jis yra smūgis reakcijai ir didelis laimėjimas demokratijai. Teismo pareiškimas, kad prieš trejetą metų Kongreso priimtas įstatymas, kuris leidžia paštui iš socialistinių kraštų atėjusią literatūrą konfiskuoti ir naikint, yra priešingas šalies Konstitucijai, pritrenkė reakcininkus iki žado netekimo. Galimas daiktas, kad jie stengsis vėl kokių nors sumanymu Kongrese teismo patvarkymą apeiti, bet galima tikėtis, kad taip jau labai greitai jiems nepavyks ir kad nors laikinai iš pašto pečiaus sustos vertęsi dūmai nuo deginamos literatūros.

Kaip žinia, ypač daug tokios literatūros iš tarybinių respublikų buvo sunaikinta. Net pačiomis paskutinėmis dienomis prieš teismo nutarimą buvo pranešta, kad paštas rengiasi suversti ant laužo apie 70 tonų tokios literatūros (laikraščių, knygų, žurnalų). Nežinia, ar reakciniai pašto viršininkai suspėjo tą begėdystę atlikti pirma, negu atėjo Aukščiausiojo teismo nutarimas.

Tasai piktas įstatymas lietė ne tik pažangius amerikiečius, kurie nori gauti literatūros iš socialistinių šalių. Juk tap pat šimtai tūkstančių gydytojų, inžinierių, mokytojų, profesorių, bibliotekininkų, žurnalistų, mokslininkų nori žinoti, kas veikiama, ko siekiama, kas jau pasiekta kapitalizmu nusikračiusiose šalyse. Bet štai jie sužino, kad jiems siunčiami leidiniai iš tarybinių ir socialistinių respublikų čia yra pašto viršininkų paskelbiami "komunistine propaganda" ir sunaikinami!

Gerai, kad Aukščiausiasis teismas nušlavė tą nelemtą įstatymą. Gerai, kad jis išgirdo žmonių protestus ir reikalavimus.

Diskriminacija praktikoje

JAU TURIME vienuolikos metų senumo Aukščiausiojo teismo nutarimą baigti rasinę diskriminaciją mokyklose. Jau veikia pernai priimtas Civilinių teisių įstatymas, nukreiptas prieš diskriminaciją. Tuojau turėsime dar vieną Civilinių teisių įstatymą, kuriuo bus siekiama baigti diskriminaciją pietinėse valstijose prie balsavimo urnos. Tai dideli laimėjimai. Ir tuo kiekvienas galime didžiuotis.

Bet kaip su diskriminacija prieš negrus praktikoje? Kaip ilgai ji bus dar toleruojama?

O tos diskriminacijos praktikoje visur dar labai daug. Štai du pavyzdžiai. Paimkime mokyklas. Daugelyje vietų veikusios ghetinės negrų mokyklos uždaromos ir jų vaikai pervedami į bendras mokykolas. Bet jie ten niekinami, stumdomi, šovinistų terorizuojami. Dar blogiau su jų buvusiais mokytojais. Jiems darbo integruotose mokyklose neduoda. Jie išmetami laukan, jie atsiduria bedarbių eilėse. Tik vienoje nedidelėje Oklahoma valstijoje tokių išmestų mokytojų yra 396. Jų greitai bus dar daugiau.

Kitas pavyzdys. Civilinių teisių įstatymas draudžia samdytojams samdant darbininkus praktikuoti rasinę diskriminaciją. Bet kaip iš tikrųjų praktikoje yra? Štai "N. Y. Times" reporteris Damon Stetson laikraštyje gegužės 24 d. rašo, kad šitas klausimas buvęs plačiai tyrinėtas. Kas gi pasirodė? Pasirodė, kad samdytojai suranda spragas, per kurias lengvai išlenda, ir negrų darbininkų nesamdo, jiems darbo neduoda.

Tas tik parodo, kaip dar sunki ir ilga bus kova susidoroti su rasine diskriminacija. Gaila, kad vis dar atsiranda žmonių, kurie, išgirdę apie negrų protestus ir demonstracijas, trauko pečiais ir stebisi: kam tie protestai, juk įstatymą turime!

Kova už teises virs, kol dvidešimt milijonų juodosios odos žmonių tų teisių neturės praktikoje.

Kas ką rašo ir sako

RAŠYTOJOS ŽEMAITĖS PAGERBIMUI

Vilniaus "Tiesoje" gegužės 23 d. skaitome platų ir įdomų aprašymą apie skaitlingą Akademiniame dramos teatre įvykusį susirinkimą rašytojos Žemaitės 120-ųjų gimimo metinių paminėjimui. Tai buvo, pasak laikraščio, iškilmingas Žemaitės dekados atidarymas.

Susirinkime apie Žemaitę kalbėjo visa eilė veikėjų. Jų mintys apie tą žymiąją lietuvių tautos dukrą labai įdomios. Žemiau jas sutrumpintai paduodame.

Rašytojas **Antanas Venclova:**

Yra žmonių, kurių šlovė metams slenkant ne tik nemažėja, bet auga ir sklinda vis plačiau. Prie tokių vardų priklauso ir Žemaitė. Paprasta valstietė, gyvenusi sunkų ir žiaurų pobaudžiavinio kaimo moters gyvenimą. Žemaitė stebuklingu talentu prasimušė į šviesą, į lietuvių literatūrą ir čia visiems laikams užėmė vieną ryškiausių vietų.

Buvo laikas, kai reakcingiausioji buržuazijos dalis Žemaitės raštus stengėsi sunaikinti, o jų kelią į liaudį suvaržyti. Tačiau visi jos kūrybos priešai buvo bejėgiai prieš rašytojos talentą, skelbtą tiesą, prieš jos pažangias idėjas. Savo svajonėje ji matė liaudį —laisvą, jauną ir gražią, ir dirbo jai, atiduodama visus savo gabumus ir sveikatą.

Tarybiniais laikais Žemaitė susilaukė didžiausios liaudies meilės ir įvertinimo.

Rašytojas J. AVYŽIUS:

Žemaitės gyvenimas — tai tikro liaudies žmogaus, eilinės praėjusio šimtmečio kaimo vargo pelės gyvenimas su nepabaigiamais darbais ir nepritekliais, nusipelniusios moters bėdomis ir rūpesčiais. Sunki kaimo moters buitis neįsiurbė į save Julijos Žemaitės-Žymantienės. Joje neužgesdami ilgus metus ruseno lietuviško kaimo žmogui būdingas gyvybingumas ir dvasios stiprybė. Jie vėliau, stichiškai prasiveržę skaisčia liepsna, kuris sunaikinusi visa tai, kas smulku, menka, kas trukdo žmogui atsiplėšti nuo purvinos žemės, praskynė kelią šioje moteryje Žemaitei-rašytojai.

Apie ką Žemaitė savo kūryboje bekalbėtų, ji stebėjo tai ne iš šalies, o pati tuo gyveno. Todėl visa jos kūryba — nesulaikomas širdies šauksmas apie neteisybes ir gyvenimo blogį, kuris alina ir žudo žmogų. Ji toli prašoko pernelyg kuklų savo pačios pasiruošimą ir išsilavinimą, kūrinių brandumu visa galva praaugo rašytojus - bendraamžius. Žemaitės santykis su tikrove, susiliejimas su liaudimi, sugebėjimas prabilti savo laiko kalba — ši vaisinga jos tradicija, tai didysis jos pašaukimas bus visad gyvas mūsų literatūroje.

K. UMBRASAS:

Tarybiniais metais pradėta rimtai gilintis į Žemaitės gyvenimą ir kūrybą. Pirmą kartą išleistas Žemaitės raštų šešiatomis, surinkti jos laiškai. Pastaruoju metu rasta keletas jų, iki šiol nežinomų, renkami atsiminimai apie rašytoją. To rezultatas — nauji duomenys Žemaitės biografijoje. Surasta nemaža medžiagos, pasakojančios apie sunkias jos gyvenimo sąlygas, pradedant kūrybinį kelią, apie energingą rašytojos charakterį, jos rūpinimąsi šviesti liaudį.

ATEIZMO PLITIMAS KENKIA KUNIGŲ BIZNIUI

Neseniai Chicagos lietuviškieji sutanuoti tėveliai laikė savo suvažiavimą. Iš kunigų "Drauge" (geg. 20 d.) aprašymo matome lietuvių kunigų didelį susirūpinimą savo smunkančiu biznių. Kunigas Narbutas tiesiog "iškėlė religinio apaštalavimo reikalą tarp lietuvių, atšalusių nuo bažnyčios, atkritusių nuo religijos." Visi kalbėję kunigai mušė į tą patį tašką, šaukė "mobilizuotis prieš ateistinį komunizmą."

V. ABRAMAVIČIUS:

Atvykusi į Vilnių 1911 metų pavasarį, Žemaitė greit priprato prie miesto gyvenimo. Rašytoja buvo labai judri ir gyva. Ji lankėsi koncertų salėse, parodose, išpirkdavo bilietus paskaitoms ir vaidinimams į teatrus. Gana dažnai pati ruošdavo pranešimus, rašydavo straipsnius į vietinę lietuvių spaudą arba vertė iš lenkų kalbos naudingus patarimus apie žemės ūkį ir spausdindavo "Žemėje" bei "Lietuvos ūkininke." Laisvalaikiu neužmiršdavo aplankyti savo "mielo Povilėlio" Višinskio kapą senųjų Rasų kapuose, užsukti pas daktarą Stasį Matulaitį.

Žemaitė labai mėgo teatrą ir dažnai lankė įvairius aktorių-profesionalų ir mėgėjų suruoštus vaidinimus lietuvių, lenkų, rusų kalbomis. Vilniaus lietuvių jaunimas pastatė "Rūtos" salėje Žemaitės komediją "Apsiriko."

J. LANKUTIS:

Žemaitę gal ir sunkoka pavadinti dramaturge šiandieninę šio žodžio prasme. Žemaitė neparašė stambių draminių veikalų, skirtų profesionalinio teatro scenai. Tačiau, žiūrint istoriškai, tie nedideli Žemaitės draminiai kūrinėliai lietuvių mėgėjų teatro raidoje, o ir profesionalinio teatro formavimesi suvaidino tokį vaidmenį, kuriam šiandien ne kiekvienas nei žymesnis mūsų dramaturgas galėtų prilygti.

Pati Žemaitė scenai pateikė tik komiškąsias savo turtingų gyvenimo įspūdžių nuotrupas. Tuo tarpu Žemaitės kūrybos dramatizmą teatrui teko pasiimti jau per tarpininkus, inscenizuojant jos beletristinius kūrinius: "Marčią," "Petrą Kurmelį, "Klampynę" ir kt.

Tarybiniais metais Žemaitės kūriniai pradėjo savo naują teatrinį gyvenimą. V. Miliūno inscenizuota ir LTSR Akademinio dramos teatre nuo 1945 m. statoma jos "Marti" tapo klasikiniu mūsų nacionalinio teatro veikalu. Ne mažiau dramtiškas pasirodė beeąs ir pats Žemaitės asmuo, jos gyvenimas. Kauno Valstybiniam dramos teatre su pasisekimu eina K. Inčiūros drama "Žemaitė," atspindi esminius rašytojos biografijos momentus.

Reikia manyti, kad ateityje Žemaitės reikšmė mūsų teatrui ir dramaturgijai dar labiau ryškės.

Kairas. — Jungtinė Arabų Respublika militariniams reikalams paskyrė $327,000,000.

Vieniems dangus, o kitiems pragaras

Tai bent gyvenimėlis buvo: dešimtys tarnų-liokajų aptarnavo, ir tai ne vietiniai, o varšaviakai, kurie gražiau mokėjo čiulbėti "proše panu" ir keliaklupsčiuoti ponams Gavronskiams, negu tie vietiniai chamai lietuviai.

Pas Leonavičių dukterį mokiausi lenkų kalbos, jos tėvas tame dvare siūdavo arkliams pakinktus - šiorus, taip pat rūmuose aptraukdavo puikius minkštus baldus ir kit. Kai eidavo pas Gavronskienę ko nors pasitarti, tą rytą daug melsdavosi — "boža moje, boža," neįmanoma buvo poniai įtikti. Žiauri pabaisa, darbininką šuns vietoj laikydavo .

Gavronskių dvarų valdos užėmė apie pusę Alvito valsčiaus žemių. Gražiausiame Pažerių dvare gyveno jie patys. Puikiuose rūmuose, kuriuose žibėjo prabanga, juos supo gražus parkas, sodai. Prūduose plaukiojo karpiai, gulbės. Didelė oranžerija su šiltų kraštų augmenija.

Gavronskiai nepasitenkino tokiu prabangiu gyvenimu vietoje. Jie važiuodavo į Nepalį, Rivjerą, Paryžių ir kitur.

Kai kada Alvito bažnyčioje per pamaldas sėdėdavo savo lonkose arti altoriaus, kad save parodytų tikinčiais. Tikyba jiems buvo naudinga tik darbininkams mulkinti. Į Alvito bažnyčią jiems buvo tik 2½ kilometro, bet atvažiuodavo dengtoje blizgančioje karietoje, kurią traukė 4 balti, kaip gulbės, arisakų veislės žirgai, arba 4 juodžiai. Su Alvito klebonu Alensku puikiai jie sugyveno. Kviesdavosi ne vien į balius, bet ir proferansą palošti. Ir dar gaudavo iš dvaro veršių, dobilų, žąsų ir kit. Todėl klebonas per pamokslą neaprastai išgirdavo, kaip mielaširdingus, bažnyčią lankančius ponus, visu balsu šaukdavo: ponas ir vargšas — taip dievo surėdyta, todėl, darbininkai, privalote nuolankiai klausyti ir gerai dirbti savo ponams. Viešpats dievas jums po mirties atlygins savo malonėmis.

Gavronskiui mirus, palydoje ėjo apie dešimt kunigų. Iš abiejų pusių iki Alvito degė smalos bačkos. Bažnyčioje per iškilmingiausias pamaldas, pamokslo metu, klebonas Gavronskį taip išgyrė, vos ne šventuoju pavaizdavo. Todėl ir sakoma: "Už pinigus ir velnias kazoką šoka," o ponai dangų perkasi.

Visoje apylinkėje apie Gavronskį labai nepadorios kalbos sklido. Jis šiek tiek užsiimdavo medicina, bet priimdavo tik jaunas gražias moteris. Pasodindavo į kėdę, paglostydavo—"Ato gražiu mergaičiu, nesisarmatink ponu jagamasčiu"... O kai ateidavo sena moteris — "Eik lauk tu senu stervu, tau laikas mirti."

Jeigu darbininkui gimdavo berniukas, į krikštą nuvežti ponas arklių neduodavo — "Tu žebrokų bankartų mano žirnukus nuskina." Tad kumečiai įsigudrino: visuomet sakydavo, kad gimė mergytė, todėl gaudavo bričką ir arklius.

Minėtame dvare gyveno mano pažįstami Giedriai ir Rainiai; apie jų ir kitų kumečių gyvenimą labai gerai žinojau. Prirūkusiuose kumetynuose, kambaryje be grindų, tame pačiame ir virtuvė, nors ir su gausia šeima turėjo išsitekti. Laikraštis, knyga, kinas, teatras jiems nebuvo įmanomais.

Visas pažmonys—sekmadienį nueiti į bažnyčią. Batelius nešdavosi susirišę į pundelį. Namie avėjo mediniais padais klumpes. Dirbo po 16 valandų per dieną. Ligos atveju tik kunigas paguosdavo dangumi.

Mirus šeimos nariui, kaimynai padiedodavo; vežant laidoti karstą padėdavo vežime ant šiaudų. Nei kunigų palydos, nei iškilmingų mišių su pamokslais.

Tai tikrai varganas žmonių gyvenimas buvo. Taip gyveno ir laidojo tuos, kurie uždirbo ponams turtus ir prabangų gyvenimą, ir visiems duoną. Taip buvo ponams dangus ant žemės, o vargšams — pragaras.

Bet tą jų dangišką gyvenimą, kaip pamenu, jau nuo 1905 metų revoliucijos socialistai - bolševikai pradėjo judinti, griauti, ponų kinkos pradėjo virpėti, tai vienur, tai kitur dvaruose kildavo streikai...

Atsirado darbo žmonių tarpe, kurie turėjo ryšių su socialistais - komunistais, šie atvėrė žmonėms akis — parodė tiesą. Nors ilga kova tęsėsi, bet iki galutinės pergalės.

Jau 16 metų kaip buvusiose dvarų valdose įsikūrė kolūkiai. Žmonės negyvena surūkusiose kumetynėse. Kolūkiečiai turi nuosavus gražius pastatus. Daugelis turi gražius baldus, radijus, televizorius ir kit. Kai kurie turi ir lengvas mašinėles. Į metrikaciją tuoktis jau nevažiuoja ilgadrobynėse, šiauduose susėdę, ir mirusį veža ne šiauduose įmestą karstą. O važiuoja automašinomis.

Lempas-spinksuoles mūsų jaunimas matys tik muziejuose. Visoj Lietuvoj šviečia elektra. Kodėl buržuazinėje Lietuvoje nė vieno kaimo neelektrifikavo?!

Po 20 metų Lietuvos išnaudotojai darbo žmonių gerove visai nesirūpino. Jie rūpinosi tik savo "aukso veršiu."

Tik socialistinė santvarka per tokį pat dvidešimtmetį padarė milžiniškus pakitimus darbo žmonių gerovei.

M. Lukšytė

Adresas:
Klaipėda
M. Lukšytė
Aukštaičių 11-3
Lithuania, USSR

Kultūrinė kronika

Miesto dailininkų darbų paroda

PANEVĖŽYS. — Koncertų - parodų salėje atidaryta miesto saviveiklinių darbų paroda, skirta Tarybų Lietuvos 25-osioms metinėms. 15 autorių joje demonstruoja apie 130 savo kūrinių.

Paroda veiks mėnesį. Vėliau ji bus perkelta į Šiaulius, o Panevėžyje organizuota šiauliečių dailininkų darbų paroda.

Nauji kultūrros židiniai kaime

TELŠIAI. — "Bangos" kolūkio žemdirbiai ataskaitinį susirinkimą surengė naujų kultūros namų salėje. Ta proga buvo atšvęstas ir iškilmingas kultūros namų atidarymas.

Tai jau antrosios šiais metais įkurtuvės kultūros namuose. Nauji kultūros rūmai baigti "Tarybų Lietuvos" kolūkyje.

Įkurtuves taip pat atšventė Mitkaičių kolūkio žemdirbiai. Čia įvyko iškilmingas naujos aštuonmetės mokyklos atidarymas. Per laikotarpį, praėjusį nuo pas kutinių rinkimų į vietines tarybas, naujos mokyklos pastatytos Viešvėnų, "Baltijos," Kuršų kolūkiuose ir Ariškės tarybiniame ūkyje.

Gamtos paroda

TAURAGĖ.—"Jūros" kino teatro vestibiulyje įrengtos ėdžios stirnoms, iš eglišakių padarytą palapinėlesyklą kurapkoms. Kitame vestibiulio kampe prie medžio pririšti inkilai įvairiems naudingiems paukščiams. Čia pat stendai, vaizduojantys žvėrių ir paukščių gausėjimą rajone bei respublikoje, pasakojantys, kiek rajono miškuose įrengta ėdžių, kiek sukaupta pašarų, kad miškų ir laukų gyventojai nepatirtų "baltojo bado." Kino teatro skaitykloje — briedžio, stirnino, vilko galvų, įvairių paukščių iškamšos, briedžių, elnių, stirninų ragų kolekcijos ir kiti eksponatai, kurių parodoje yra daugiau kaip šimtas.

Gamtos parodą organizavo Tauragės medžiotojų ir žvejų draugija bei rajono laikraščio "Leniniečių balsas" redakcija.

JAV DAUG PARDUODA GINKLŲ

Washingtonas. — "N. Y. Timeso" korespondentas praneša, kad Jungtinės Valstijos per metus į užsienį parduoda už $1,500,000,000 įvairiausių ginklų.

Šioje nuotraukoje matome grupę kauniečių. Tai reemingrantai iš Pietų Amerikos šalių. Jie parvyko į gimtąją žemę įvairiais metais ir dabar yra tarybiniai piliečiai.

ANDRIUS BULOTA

Mano įspūdžiai iš įdomios kelionės Belgijoje

Pavasariškai šildė saulė, čireno vieversėliai, kai mes, Visasąjunginės "Žinijos" Draugijos įvairių sričių lektorių-turistų grupė, kovo 11 dienos popietę išlipome iš TU-104 Briuselio aerouoste. Palikus sniegu padengtus ir apledėjusius tėviškės laukus, iš pradžių buvo keista matyti besikalančius prie asfaltuoto tako pakraščių žalius žolės daigelius.

Briuselyje aš nebe pirmą kartą. Šio miesto gatvės priminė man 1940 metus. Tų metų vasaros pradžioje mes, keletas buvusių Ispanijos kovotojų, pabėgę iš koncentracijos stovyklos Šiaurinėje Prancūzijos dalyje, pėsti atėjome į Briuselį. Hitlerininkų armija tada jau buvo užėmusi visą Belgiją; per jos teritoriją apėjusi pranzūzų "Mažino linijos" įtvirtinimus, ji pro Sedaną prasiveržė Paryžiaus kryptimi. Mums tuomet nebeliko nieko kito kaip, kartu su pasukusiu atgal didžiuliu Belgijos pabėgėlių srautu, "grįžti" į Briuselį.

Taigi, Belgijoje aš buvau nebe naujokas. Prisiminiau, kaip draugiškai ir užjaučiančiai mus išvargusius priėmė anuo, jiems patiems sunkiu ir klaikiu metu paprasti Belgijos žmonės. Man buvo pažįstamas ir bronzinis nuogas vaikiukas "Maneken-Pis" (mažasis žmogiukas), kuris jau daug daug metų stovi vieno Briuselio senamiesčio namo kertėje ir nesivaržydamas leidžia vandens čiurkšlelę... Yra senas paprotys jubiliejų ir švenčių proga aprengti mažąjį žmogiuką įvairiausiais kostiumais, kurie saugomi miesto rotušėje.

Daug pamatėme

Per dvi savaites, praleistas Belgijoje, mes daug pamatėme, susipažinome ne vien su Briuseliu, bet pabuvojome Lježe, Antverpene, Liuvene, Flandrijos miestuose — Gente, Maline, Briugėje, netoli kurio esantis Damės miestelis glaudžiai susietas su Tilio-Klaso sūnaus Ulenšpigelio, kovotojo už liaudies laisvę, vardu.

Aplankėme ir pamatėme daug istorinių architektūros ir meno paminklų-rotušių, katedrų, muziejų. Pabuvojome Rubenso namuose Antverpene, kuriuose jis gyveno 1610—1640 m., aplankėme istorinio mūšio prie Vaterloo lauką, matėme Belgijos Ardėnų kaimelyje tebestovintį, 1945 metais hitlerininkų kontrofenzyvos metu toliausiai prasiveržusį, pamuštą tanką su vokišku kryžiaus ženklu, plaukėme požemine Les upe ir porą valandų vaikščiojome požeminėse grotose, pasikėlėme į Atomiumo, tebestovinčio ištuštėjusiame Pasaulinės parodos laukė, blizgančius ritulius. Viską čia sunku ir išvardinti, nes kiekvienas Belgijos miestas —savotiškas muziejus.

Apie jos gyventojus

Tačiau mūsų kelionės tikslas buvo ne vien tik susipažinti su Belgijos praeities paminklais, su jos tokiomis gausiomis meno kūrinių kolekcijomis. Mes susitikome su jos žmonėmis, domėjomės jų džiaugsmais ir rūpesčiais.

Atvykėlis greitai pastebi, kad nedidelėje Belgijoje yra nemaža tik jai būdingų savitumų. Šalyje lygiagrečiai vartojamos dvi kalbos: prancūzų, kuria kalba dauguma pietvakarių gyventojų — valonų, ir flamandų (priklausanti germanų kalbų grupei), kuria kalba šiaurės rytų dalies gyventojai. Nedideliame Eipeno-Malmedy rajone kalbama daugiausia vokiškai. Būdinga, kad ne tik įstaigų pavadinimai, bet ir prekių ipakavimas Belgijoje yra daugiausia su dviem užrašais— prancūzų ir flamandų kalbomis.

Belgija —šalis su aukštai išvystyta pramone ir intensyviai vedamu žemės ūkiu. Jos teritorija 30.5 tūkst. kvadratinių kilometrų — perpus mažesnė negu Lietuvos, tačiau gyventojų skaičius — tris kartus didesnis negu mūsų respublikoje. Belgijoje mes matėme gerai sutvarkytus kelius, šiuolaikines, moderniškai įrengtas pramonės įmones. Pagrindinės pramonės šakos: anglies, tekstilės, mašinų statybos, elektrotechnikos, naftos perdirbimo, chemijos, stiklo. Belgija importuoja daugiau kaip 80 proc. žaliavos ir eksportuoja didesnę dalį šalyje pagaminamos produkcijos. Ji turi puikiai įrengtus, tokius kaip Antverpene, uostus, didelį prekybos laivyną.

Vis dėlto, Europos "Bendrosios rinkos" sąjungos (Vakarų Vokietija, Prancūzija, Italija, Belgija, Olandija ir Liuksemburgas) šalių tarpe Belgijos liaudies ūkio vystymosi tempai yra bene lėčiausi. Šiuo metu jai iškilę nemaža ekonominių sunkumų, tenka ieškoti naujų liaudies ūkio vystymo ir ekonominių ryšių palaikymo kelių.

Belgija yra Šiaurės Atlanto pakto — NATO narys. Jos valdantieji sluoksniai dabartiniu metu aktyviai veikia, siekdami Vakarų Europos šalių politinės "integracijos" planų įgyvendinimo, kuriant vadinamąją "Europos politinę bendriją". Ši bendrija turėtų išspręsti visas problemas, pašalinti visus sunkumus. Tačiau iš tikrųjų ji yra tiktai imperializmo įrankis Vakarų Europos kapitalistinėms šalims suvienyti ir jas priešpastatyti socialistinei sistemai, puoselėjant šaltojo karo ir tarptautinio įtempimo politiką.

Jos priešai ir jos draugai

Pasaulinę kapitalistinę ir kolonijinę sistemą pastaraisiais metais sukrėtę kataklizmai ypač skaudžiai palietė ir Belgiją. Jos buržuaziniai politikai stengiasi surasti išeitį iš susidariusios aklavietės, ypas sprendžiant Kongo problemą. Siekimas realizuoti "integracijos" planus susiduria su neįveikiamais antagonistiniais prieštaravimais tarp pačių kapitalistinės sistemos šalių. Pavyzdžiui, mums esant Belgijoje, į Boną tartis su kancleriu Erhardu išvyko Spakas—Belgijos užsienio reikalų ministras. Tačiau Belgija neužmiršta, kas yra tikrieji jos draugai ir kas priešai, neužmiršta, kad per pirmąją XX amžiaus pusę ji du kartus patyrė vokiškojo imperializmo invaziją. Lježo miesto forte įrengtuose brolių kapuose greta belgų kovotojų, mes matėme tarybinių karo belaisvių, kovojusių belgų partizanų būriuose, kapus.

Vienam mūsų grupės nariui istorijos mokslų daktarui G. Deborinui skaitant paskaitą Belgijos karališkame tarptautinių santykių institute ir palietus Vokietijos sienų klausimą, pirmininkavęs Belgijos socialistų lyderis parlamente Rolenas prelegentą nutraukė ir pareiškė, kad tuo klausimu jis esąs tos pat nuomonės, kaip ir pranešėjas.

Kaip kolonijinė šalis

Belgija yra sena kolonijinė šalis. Netoli Briuselio mes aplankėme gerai įrengtą Kongo muziejų. Jame mes matėme puikias metalų kolekcijas, unikalų 64 kilogramų svorio aukso gabalą, rastą Katangoje, apie 800 kilogramų urano rūdos gabalą ir daug kitų eksponatų, vaizduojančių milžiniškus Kongo turtus. Kongo kasyklose yra iškasama apie 80 proc. visų pasaulio pramoninių deimantų, 75 proc. kobalto, 60 proc. urano (neįskaitant socialistinių šalių) ir t.t. Iš Kongo Belgija įsiveža daug kitų žaliavų.

Tačiau tame pat muziejuje išstatyti eksponatai vaizdavo Kongo čiabuvių-negrų genčių primityvų gyvenimą, kuris per 80 Belgijos valdymo metų mažai tepasikeitė.

Lietuva pirmauja

Iš susitikimų, pokalbių aišku, kad darbšti ir kūrybinga belgų tauta turi nemaža problemų, rūpesčių, kuriuos reikia neatidėliojant išspręsti. Jie gyvai domisi tuo, kas vyksta Tarybų Sąjungoje ir kitose kapitalistinės stovyklos šalyse. Belgijos — TSRS Draugystės draugijoje, Briuselyje įvykusiame mūsų susitikime su aukštųjų ir vidurinių mokyklų dėstytojais, aš papasakojau apie aukštojo mokslo išvystymą Lietuvoje. Paminėjus, kad pas mus dabar yra 42 tūkstančiai studentų, pirmininkaujantis metė repliką: "O mūsų Belgijoje, kuri tur 9 milijonus gyventojų, tėra tik 40 tūkstančių studentų".

Mūsų buvimas Belgijoje sutapo su naujuoju tarybinių kosmonautų skridimu. Šis naujas tarybinės liaudies pasiekimas buvo visų Briuselio gyventojų dėmesio centre.

Kosminio laivo skridimo dienos vakare mes buvome teatre-varjetė "Ansien Belžik", pasiklausyti populiaraus belgų dainininko Marcel Amont dainų. Svarbiausias to vakaro numeris — "baladė apie kosmonautus". Dainininkui priminus, kad dabar kosmose skrenda kosmonautai, salėje įsiviešpatavo visiška tyla. Su dideliu susikaupimu išklausytą baladę publika palydėjo audringom ovacijom.

Kovo 23 dienos rytą, sėdant į autobusą, vykstantį į aerouostą, kur mūsų laukė tarybinis oro laineris, pavasario vėjas sklaidė Briuselio gatvėse išmėtytus lapelius su lakoniškais įrašais: "Jankiai, nesdinkitės namo!" ir "Nė vieno kareivio Pietų Vietnamui!"

Miami, Florida

Miamio Aido choro mokytojas

Gegužės 16 d. sukako mėnuo, kai Jonas Velička atvyko iš Kalifornijos ir apsigyveno Miamyje netoli Lietuvių Socialio Klubo.

Miamio Aido chorą sudaro jau nebejaunuoliai. Išskiriant keletą moterų, beveik visi aidiečiai pralaužė šeštąjį kryželį. Balsai jau nebetokie skambūs, kaip buvo jaunystėje. Klausa irgi jau nebetokia jautri. Iš tokios medžiagos Jonui gal bus kiek ir sunkiau sudaryti labai šaunų chorą. Tačiau, nenusiminkite. Miamio Aido choro medžiaga yra diržinga. Jame yra ir buvusių šaunių dainininkų, kaip binghamtoniečiai Vaineikis ir Suvakienė. Na, ir Mae Gabrėnienė turi gražų sopraną. Be to, dauguma aidiečių savo jaunose dienose yra dainavę įvairiuose lietuvių choruose, ir jie dar ir dabar gali labai gražiai dainuoti. Jonas yra kantrus ir drausmingas chorvedys. Jis yra visą savo gyvenimą pašventęs muzikai, ir mūsų choras yra laimingas turėdamas jį savo mokytoju. Aido choras Jono vadovybėje gyvuos ir dainuos.

Na, truputis atsiminimų iš praeities. Dar Pirmojo pasaulinio karo laiku, kuomet gyvenimas, įkaitintas karo liepsnų virė ir kunkuliavo, aš tarnavau JAV karo laivyne. Man dažnai teko būti Bostone ir turėjau laimę susipažinti su Miku Petrausku.

Petrauskas tuomet gyveno So. Bostone, netoli pajūrio, City Pointe. Jo namo numeris, rodos, buvo 769 Broadway, netoli mažo parkučio. Jis turėjo gražų trijaukštį namą. Name buvo daug patogių kambarių.

Pirmame aukšte jis turėjo įsteigęs konservatoriją. Jis mokė tų laikų lietuvių jaunuomenę dainavimo, muzikos teorijos, kompozicijos ir chorvedystės. Petrauskas ir South Bostono Gabijos chorui pats vadovavo.

Kadangi Petrausko name buvo daug kambarių, tai jis priimdavo gyventi kai kuriuos iš savo mokinių ir šiaip jam patinkamus jaunuolius. Tuomet buvome visi jauni, energingi ir karšti Lietuvos patriotai. Petrausko konservatorija buvo įgijus Koalicinės Lietuvių Respublikos vardą. Mūsų gimtinę Lietuvą dar tebetrypė vokiečių militariniai batai. Toje "respublikoje" gyveno daug jaunų vyrų, kurie dabar pasisklaidę po plačiąją Ameriką, jei dar visi gyvi. Ten gyveno Rojus Mizara, "Sandaros" redaktorius Kastantas Norkus, tūlas Krisius Žemaitis, vėliau "Sandaros" redaktorius Šlekys, Nadas Rastenis, Pranas Cvirka (jau miręs), na, ir dabartinis mūsų choro vedėjas Jonas Velička, ir aš.

Jonas turėjo įgimtą gabumą muzikos srityje, retą talentą. Petrauskas jį mokė chorvedystės. Bet Jonui to nebuvo gana. Kuomet 1919 metais persikėlė į Brooklyną, jis privačiai mokėsi pas įvairius garsius mokytojus.

Daug daug praeities aidai sukėlė atsiminimų ir daug ką būtų galima parašyti. Pas Petrauską ir man pirmą kartą teko susidurti su inteligentija. Ten ir aš pyniau iš kilnių svajonių ateities gyvenimo tinklą. Ten, City Pointe, Castle saloje, pirmą kartą pavogiau nuo pilkaakės raudonplaukės gražytės bučkį. Ten ji labai užsirūstino ir davė man kitą bučkį, po to, kuomet aš prižadėjau daugiau jų nebevogti. Ten gyvenimo horizontas rožėmis žydėjo, ir svajonių sparnais skrajojau po dangaus mėlynę. Bet apie tai gal kada kitą kartą. Dabar grįžkim prie mano jaunystės draugo Jono Veličkos.

Kaip jau pirmiau minėjau, su Petrausko konservatorija Jono mokslas anaiptol nepasibaigė, jis tik prasidėjo. Jis mokėsi New York College of Music ir dar privačiai pas garsų italą ėmė smuiko pamokas.

Jonas yra ant tiek pasišventęs muzikai, kad jis visą gyvenimą jai aukoja. Jis nekūrė nė šeimyniško gyvenimo, kuris gal būtų trukdęs jam mokytis. Jis nėjo į jokius biznius, kad pralobtų, bet visą savo gyvenimą dirbo siuvėju ir beveik visą savo uždarbį praleido muzikos mokslui.

Jonas jau virš 70 metų. Tačiau jis tebėra aukštas, tiesus, lieknas. Jis ir dabar po 3 valandas kasdien praktikuoja ant smuiko, groja klasikinius kūrinius. Todėl linkime Jonui geros sveikatos ir sėkmės choro vadovybėje, o Mikui Petrauskui tebūnie lengva Lietuvos žemelė.

Mikas buvo mūsų jaunuolių tėvas ir mokytojas. Jis įdiegė kultūros daigus į mūsų jaunystės gyvenimą.

Bevardis

Prieš šimtą metų

● Švietimo ministerijos potvarkiu nuo 1865 m. įsteigiama Panevėžio miesto liaudies mokyklų direkcija.

● Spaudoje pateikiami įdomūs duomenys apie laivininkystę Vilniaus gubernijoje. Laivininkystėje dažniausiai naudojami baidokai, įvairios pasenusios valtys, sieliai. Tik prieš keletą metų Nemune pasirodė garlaiviai. Jie iš Prūsijos atplaukia tik iki Kauno, nes toliau plaukti trukdo povandeniniai akmenys ir seklumos. "O kaip būtų gerai, — rašo laikraštis, — kiek naudos jie duotų, pakeisdami primityvų darbą, kai žmonėse laivus velka su virvėmis."

1864 m. Nemunu praplaukė 2,816 laivų ir 1,012 sielių. Kroviniai plaukė į Prūsiją, veždami grūdus, linų sėklas ir malkas. Iš Prūsijos atveždavo druską, silkes, geležį, dažus, pramonines prekes ir vaistus.

1864 m. buvo nelaimingų atsitikimų: 4 laivai sugadinti, 1— nuskendo, nuostolių padaryta 9,000 rublių.

● "Peterburgskij Listok" pranešė, kad Nikolajevo geležinkelio draugija sudarė sutartį su Maskvos fabrikantu — įrengė kelevinius miegamuosius vagonus. Iki tol kelionėje nebūdavo tokių patogumų. "Šio komforto kaina nėra labai aukšta, — rašo laikraštis, — patalynės kaina miegamajame vagone nustatyta: pirmos klasės vagone — 3 rb., antros klasės — 2 rb. ir trečios klasės — 1 rb. Vagonuose taip pat bus įrengta skaitymo salė."

● Į Peterburgą buvo iš Anglijos atvežta naujai išrasta mašina. Tešla iš miltų gaminama uždarose dėžėse, nenaudojant rankų darbo, o vien ratais ir velenais.

● Laikraštis "Italia" praneša, kad sausio 6 d. Neapolio universiteto rūmuose gausiai susirinkę studentai ir jaunimas ant laužo sudegino popiežiaus Pijaus IX encikliką.

Pionierių sveikinimas karo veteranams

Trimitai šiandien jums skardena,
Jums žėri Vilniaus žiburiai...
Sveiki, šaunieji veteranai—
Kovų už Pergalę kariai!

Į savo sąskrydį atvykę,
Veržlaus gegužio pašaukti,
Sveiki, didžius žygius atlikę,
Mums laimę kūrę praeity!

Pažįstam jus ne tik iš knygų—
Gyvi jūs esate širdy.
Mums, pionieriams, jūsų žygiai—
Tėvynės meilės pavyzdys!

Ir mes, spaliukai, mes, mažyliai,
Jus, ištvermingus ir žvalius,
Visa širdim karštai pamilom
Ir net nupiešti bandom jus.

Saliutas jums,
Kariai drąsuoliai,
Jums, partizanai—ąžuolai,
Jums, komunarai, komjaunuoliai—
Didžiųjų žygių sąkalai!

Tėvynės saulė mums jus mena,
O saulė niekad neatvės...
Šlovė jums, brangūs veteranai,
Šlovė!
Šlovė!
Šlovė!

Kai karo gaisras suliepsnojo,
Naikino kaimus ir miestus,
Jūs nepabūgote pavojų—
Ugnim sutikot fašistus.

Tėvynei, Partijai ir liaudžiai
Jūs buvote ištikimi.
Kovų laukuos patrankoms gaudžiant,
Jūs grūmėtės su mirtimi.

Jūs ėjot ilgą, sunkų kelią
Su plika kario miline.
Jūs rodėt ištvermę ir galią,
Dzotus įjūs dengėt krūtine.

Ir priešo užnugary drąsiai
Jūs vykdėt užduotis kilnias.
Net mirtinuos pavojuos tęsėt
Svarbius žygius ir kautynes.
Nors priešas daužėsi įniršęs—
Jūs jį naikinote švinu.
O vaikučius, save pamiršę,
Jūs gelbėjote iš liepsnų.

Tėvynės duona jus mums mena,
O ji ant stalo vis stovės...
Šlovė jums, brangūs veteranai,
Šlovė!
Šlovė!
Šlovė!

Siaubingo karo mes nematėm,
Mes nesiblaškėm jo ugny,
Laimingai plaukia mūsų metai,
Šviesių svajonių kupini.

Tai jūs, vos šautuvus padėję,
Tuoj stojote statyt ir kurt.
Ką buvot mūšiuos pažadėję,
Mums visa davėt su kaupu.

Lyg pasakoj šiandieną žydi
Neries ir Nemuno krantai.
Už Pergalę, už džiaugsmą didį
Mes jums dėkojame karštai.

Dėkojam jums už Taiką brangią,
Už knygutes ir už gėles.
Už skaisčiai mėlyną padangę,
Už meškiukus ir už lėles.

Sunkumų niekad mes nevengsim,
Darbų nevengsim didelių.
Užaugę, kaip ir jūs, mes žengsim
Didžiųjų pergalių keliu.

Tėvynės gėlės mums jus mena,
O gėlės mus visad žavės...
Šlovė jums, brangūs veteranai,
Šlovė!
Šlovė!
Šlovė!

Iš "Lietuvos pionieriaus"

Nedovanotinos klaidos

Mano straipsnyje **"Apie proletarinę literatūrą,"** tilpusiame "Laisvėje" š. m. gegužės mėn. 25 d., korektorius praleido keletą stambių rinkėjo klaidų, kurios apverčia aukštyn kojom viso paragrafo prasmę. Korektorius, matoma, skaitydamas žiūrėjo tik raidžių, o ne prasmės, arba mąstė visai apie ką kitą. Dėlei to ir išėjo tokia painiava! Tokia nepaprastai svarbi B. Pranskaus-Žalionio knygos citata, o taip sujaukta, kad jį duoda suvis atvirkščią prasmę.

Kur pasakyta, jog — "negalima teigti, kad proletariniais rašytojais galėjo būti tik tos partijos nariai," išleista žodis "tik," todėl išeina, kad proletariniais rašytojais **negalėjo** būti partijos nariai (išspausdinta— "negalima teigti, kad proletariniais rašytojais galėjo būti partijos nariai").

Sekamam skainyje, tam pačiam paragrafe, žodis "socialinė" pakeista žodžiu "socialistinė" ir dėlto išeina nesąmonė (išspausdinta — "o ne konkreti partinė ar socialistinė priklausomybė").

Kad skaitytojo nesuklaidinus, paduodu visą sužalotą paragrafą, kuris tikrumoje turi būti tokis:

"Pabrėžiant kaip vieną pagrindinių proletarinės literatūros bruožų jos partyviškumą, jos glaudžius ryšius su proletariato partijos ideologija ir veikla, charakterizuojant ją kaip partijos darbo dalį, — negalima teigti, kad proletariniais rašytojais galėjo būti tik tos partijos nariai. Juk kiekvieno rašytojo atžvilgiu svarbiausias požymis yra klasinis jo pažiūrų kryptingumas, idėjiniai jo ryšiai su proletariato kova, o ne konkreti partinė ar socialinė priklausomybė."

Straipsnio pabaigoje vėl įdėta "pagražinimas": kur pasakyta, jog "Lietuvos poetams gerą pavyzdį davė proletarinės poezijos pradininkas Julius Janonis, žodis "poezijos" pakeista į "pozicijos"!

Pikta skaityti taip sužalotą rašinį...

Mislinčius

(Labai autoriaus atsiprašome!—**Red.**)

Traukiasi ligos, ilgėja Lietuvos žmogaus gyvenimas

Seniau ir dabar

"Susirgo mano artimas žmogus. Jo skausmai — nepakenčiami. Ilgai svarstėme, ką daryti. Kviesti gydytoją? Tačiau tam reikia pinigų, transporto, reikia sugaišti visą dieną. Bet jei į namus ir pakviesime gydytoją — tai bus tik gydymo pradžia. Išrašys vaistus, kurių kaina gana nemaža ir kurie, tiesą sakant, ne visada padės. Juk gydytojas ne stebukladaris, kad be pagalbinių tyrimo priemonių nustatytų teisingą diagnozę. Apie ligoninę negalvojame, nes iš kurgi tokią gausybę pinigų gausime?".

Kiekvienas skaitytojas, tur būt, supras, kad šis laiškas rašytas prieš ketvirtį amžiaus — buržuazijos valdymo metais. Senesnės kartos gyventojams jis gerai suprantamas: tada į šeimą liga atnešdavo dvigubą nelaimę. Pati liga jau didelė bėda. Bet kai tuščia kišenė, nėra lėšų gydyti, — padėtis tada beviltiška.

O štai kitas laiškas, rašytas šiomis dienomis.

Kolūkietė M., Ukmergės rajono gyventoja, prisimena skaudžią nelaimę, kai jos motina 1939 metais susirgo cukralige. "Dėl brangaus gydymo, vaistų brangumo motina negalėjo nuolat gydytis: vargino vis augančios skolos. Kai motina neteko sąmonės, teko gydytoją vežtis iš Ukmergės. Kol arkliais gydytoją atvežėm, praėjo 5 valandos. Motiną jau radome mirusią.

Sergu cukralige ir aš, tačiau gydymu esu užtikrinta. Gydo nemokamai. Pusantro kilometro atstu esantis gydytojas per felčerį reguriariai kas 2—3 savaitės mane išsikviečia, patikrina sveikatą, nurodo tolesnį gydymą. Gydžiausi ne tik rajono, bet ir respublikinėje, klinikinėje ligoninėje. Mane globoti pavesta šios ligoninės specialistui — endokrinologui".

Galima pateikti daugybę panašių pavyzdžių. Bet ir iš šių aišku, kad dabartinės sveikatos apsaugos su ta, kuri buvo buržuazijos valdymo metais, nė lyginti negalima. Kurią sveikatos apsaugos sritį bepaimsime, visur pasikeitimai milžiniški.

Štai 1939 metais ligoninėse gimdė tik 12 procentų motinų. Apie 80 procentų kūdikių gimdavo iš viso be medicininės pagalbos. Tuo metu respublikoje dirbo tik 568 akušerės. Bet ir jų paslaugomis retai kas naudojosi — už akušerės patarnavimus reikėjo mokėti. Todėl iš 10,000 gimdyvių 64 mirdavo., 12 iš 100 naujagimių mirdavo, nesulaukę vienerių metų amžiaus. Kiekvienas, kas paskaito buržuazinės Lietuvos gydytojų prisiminimus apie gimdymo sąlygas tuometiniame kaime, įsitikina, kad tai vienas iš tamsiausių praeities puslapių.

Visai kitas vaizdas dabar. Respublikoje yra platus gimdymo namų tinklas, ir moterys dažniausiai gimdo juose.

Statistikos duomenys rodo, kad iki 1940 metų Lietuvoje veikė 81 ligoninė. Didesnė jų pusė buvo privačios. Kiekviena privati ligoninė savininkui buvo gero pasipelnymo šaltinis. Priešingu atveju privatininkas jos nelaikytų. Nors tada ligoninėse buvo vos 5100 lovų, bet ir jų dalis vis būdavo tuščios: žmogui su plona kišene jos buvo nepasiekiamos.

Nors Lietuva buvo mažas kraštas ir joje gyventojai gyveno gana pastoviai, bet sergamumas infekcinėmis ligomis buvo didelis. 1939 metais buvo užregistruota 54 susirgimai dėmėtąja šiltine, trachoma — 1771, difterija—2030 (iš susirgusių šia liiga 395 mirė) ir pan. O jeigu atsiminsime, kad nemaža žmonių šiomis ligomis sirgdavo ir nebūvo užregistruojami, vaizdas pasidarys dar liūdnesnis. Esant žemai sanitarinei kultūrai dėl menkų profilaktinių priemonių kitaip ir būti negalėjo. Juk per visą buržuazijos valdymo laikotarpį buvo paruošta tik 400 gydytojų. O vien 1964 metais Vilniaus Valstybinio V. Kapsko vardo universiteto medicinos fakultetas ir Kauno Medicinos institutas išleido 294 gydytojus, 52 stomatologus, 25 farmacininkus. Reikia atsiminti dar ir tai, kad vidutinįjį personalą šiuo metu respublikoje ruošia aštuonios medicinos mokyklos.

Kad būtų akivaizdus sveikatos apsaugos išsiplėtimas per 25 metus, paimkime palyginimui vieną, pavyzdžiui, Mažeikių rajoną.

	1939 m.	1964 m.
Lovų ligoninėse per 10,000 gyventojų	8.1	79.7
Gulėjo ligonių	1,624	11,776
Ambulatoriškai aptarnauta ligonių	3,731	308,653
Gydytojų dešimčiai tūkstančių ligonių	2	13.6

1964 metais kiekvienas respublikos gyventojas nuo naujagimio iki senelio vidutiniškai pas gydytoją lankėsi 6—7 kartus. Daugiau kaip vienas milijonas gyventojų per metus patikrinama profilaktiškai. Kas metai gyventojams atliekama 2,052,024 skiepai. Tai vis skaičiai, kuriems komentarai nereikalingi.

Išsikristlizavo naujos medicinos specialybės: neurochirurgai onkologai, ftiziatrai-pediatrai ir kt. Susikūrė ir nemaža nuveikė sanitarinė tarnyba, kuria, chemizuojant žemės ūkį, keliami nauji, sudėtingi uždaviniai.

Praėjusių metų pabaigoje buvo atidaryta moderni Ukmergės ligoninė. Čia yra viskas, kas reikalinga ligoniams gydyti, medicinos personalui sėkmingai dirbti. Naujų ligoninių statyba statyba dabar ne naujiena. Tik pasktiniuoju metu pastatytas Kauno klinikinės ligoninės 140 lovų neurochirurginis korpusas, nauji Romainių tuberkuliozinės ligoninės, Žiegždrių psichoneurologinės ligoninės ir kitį korpusai. Jau įpusėta Vilniaus klinikinės ligoninės antrosios eilės statyba. Dabar ligoninėse turime 25,600 lovų—penkis kartus daugiau, negu ikikariniu laikotarpiu.

1941 metais mūsų respublikoje buvo įsteigta pirmoji kraujo perpylimo stotis. Taigi, Tarybų valdžios metais gimė kraujo tarnyba. O dabar turime 2 kraujo perpylimo stotis ir 5 skyrius, kurie iš viso paėmė 8,060 litrų kraujo. Didelė šių aštuonių tonų kraujo dalis paimta iš donorų, duodančių kraują nemokamai. Praėjusiais metais buvo atlikta 50,000 kraujo ir jo pakaitų perpylimų 25 tūkstančiams ligonių.

Ir toliausias kampelis dabar labai operatyviai gauna medicininę pagalbą. Keliais keleliais nuolat važinėja mašinos su raudonu kryžium. Dabar respublikoje yra 850 specialių greitosios pagalbos automašinų, kurios per metus pravažiavo apie 31 milijoną kilometrų. Šiandien ligonio aptarnavimui panaudojami sanitarinės aviacijos lėktuvai, o žvejų sveikatos sargyboje budi medicinos personalas, plaukiojantis stambesniuose laivuose.

Didžiuliai pakitimai įvyko žemės ūkyje. Stambiuose valstybiniuose ir kooperatiniuose ūkiuose darbai sparčiai mechanizuojami, susikūrė didelės gyvulių fermos. Visa tai kelia savo reikalavimus sveikatos apsaugai. Ypač aktuali darosi profilaktija, švaros reikalai. Kaimo gydytojams, ambulatorijoms į pagalbą ateina stambios miesto gydymo įstaigos. Štai praėjusiais metais daugiau kaip 3 milijonai kaimo gyventojų buvo priimti, konsultuoti ar tirti miestų gydymo įstaigose. Respublikinės ligoninės yra pasiruošusios bet kuriuo metu siųsti savo specialistus į bet kurį rajoną.

Medicinos pagalba pasidarė prieinama visiems gyventojams. Ji specializuota ir kvalifikuota. Dėl to pavyko respublikoje likviduoti eilę infekcinių susirgimų — poliomielitą, trachomą, difteriją ir kai kuriuos kitus.

Mūsų vaikai auga daug geriau. Palyginus 7 metų amžiaus vaikus, gimusius 1939 metais ir 1958 metais pastebėsime, kad pastarieji yra maždaug 5 centimetrais aukštesni ir 1.5 kilogramo daugiau sveria, jų krūtinės apimtis didesnė daugiau kaip 1 centimetru. Dabar vidutinė respublikos gyventojų gyvenimo trukmė siekia 70 metų. Tai daug ką pasako: čia ir sveikata, ir pragyvenimo lygio rodikliai.

Dabar, kalbėdami apie sveikatos tapsaugą, turime galvoje ne tik gydomąjį darbą, bet ir medicinos mokslą. Jam klestėti respublikoje yra visos sąlygos. Be tokių stambių medicinos centrų, kaip universiteto medicinos fakultetas, Kauno Medicinos institutas, respublikoje veikia Eksperimentinės medicinos institutas, Epidemiologijos, mikrobiologijos ir higienos, o taip pat Tuberkuliozės, Onkologijos mokslinio tyrimo institutai, Kauno Medicinos instituto centrinė mokslinio tyrimo laboratorija.

Respublikos medikai-mokslininkai, glaudžiai bendradarbiaudami su kitų broliškųjų respublikų kolegomis, sekmingai dirba, įneša nemaža naujo į medicinos mokslą.

Tarybinės santvarkos dėka sveikatos apsauga tapo visiems prieinama ir duoda vis geresnius vaisius.

V. KLEIZA
Liet. sveikatos apsaugos ministras

WORCESTER, MASS.

LMS Antrosios apskrities koncertas

Gegužės 23-čia buvo graži diena. Į 45-erių metų veiklos atžymėjimo koncertą suvažiavo daug gerų dainininkų. Nemažai atvyko ir klausovų. Svetainėje pirkdami tiketus gavome programą iš keturių puslapių. Pirmame puslapyje paaiškintas koncerto tikslas ir sveikinami visi dainos meno mylėtojai. Paskutiniame paragrafe sakoma: "Te gyvuoja ilgus metus lietuviškas menas. Te skamba ilgai lietuviška liaudies daina ir tolimuose kraštuose."

Biskis po antros, LMS Antrosios apskrities pirmininkas J. Petrus, žodžiu aiškindamas apie lietuviškas dainas, liaudies meną čia ir T. Lietuvoje, pradėjo koncertą. Vėliau estradon atėjo gabioji veikėja M. Sukackienė. Jai sekėsi nutildyti publiką, ir po trumpų paaiškinimų prasidėjo koncertinė programa.

Worcesterio Aido choras, vadovaujant Jonui Dirveliui, akompanuojant Helenai Smithienei, sudainavo keturias dainas. Visos buvo gražios liaudies daineles. "Dainininkai" (muzika J. Dirvelio), ypatingai gražiai skambėjo.

Antrame punkte į estradą išėjo aukšto tono tenoras Jonas Sabaliauskas. Jis sakė: "Dainuoju jau per 40 metų. Ačiū Marijonai Meškienei už mokymą. Ji buvo mano pirmoji dainos mokytoja." Taipgi dėkojo savo žmonai už jam teiktą pagalbą ir pastebėjo, kad jau 48 metai praslinko nuo santuokos. Jonas dainavo: "Ar pameni" ir "Temsta dienelė." Man rodos, jam jau nebereikia siektis aukštesnio išsilavinimo. Dainuok ir linksmink, kol Amerikoj turėsime lietuviškos publikos.

"Dukružėlę" ir "Plaukia sau laivelis" dainavo aukštu soprano balsu Irena Janulienė. Su kiekvienu estradoje pasirodymu Irena žavi publiką: tauria asmenybe, maloniu balsu ir gestais. Matyt, ji dar vis stengiasi siektis aukštesnio prasilavinimo dainos mene.

Montello Vyrų dailės grupė, vadovaujant Albinui Potsui, akompanuojant Audrey Potsaitei, vyriškai sudainavo keturias dainas. Paskutinė buvo "Ženykis, vaike, gaspadinės reikia," kurią klausovai geriausiai mylėjo, gausiais aplodismentais palydėjo.

Irena Janulienė ir Albinas Daukšys šį sykį pasirodė geru duetu. "Serenada" ir "Šauksmas" — abi dainos duetui gerai pavyko sudainuoti.

Ona Dirvelienė taipgi dvi meiliškas daineles davė publikai, kuri kiekvieną jos dainą gausiais plojimais palydėjo, dargi buvo iššaukta su trečia dainele.

Albinui Daukšiui, maloniu tenoro balsu, šį kartą sekėsi gerai dainuot. "Kur bakūžė samanota" ypatingai klausovams patiko, nes jie Albiną dar sykį iškvietė į estradą, kad padainuotų.

Helena Smithienė, matyt, pasiklausius kitų dainavimo ir lyg pavargus kitiems beakompanuodama, pasikvietė Anną Salyk akompanuoti, o ji su J. Januliene sudarė gerą duetą. Kiek man žinoma, Helena pirmąsyk su daina prieš publiką atsistojo.

Worcesteriečiai su smagiomis dainomis koncertą pradėjo, tai ir savo programos dalį užbaigė su smarkiuoju duetu — Ona Dirveliene ir Jonu Sabaliausku, kurie sudainavo "Plaukia Nemunėlis" ir iš "Cavaleria Rusticana."

Po dešimties minučių pertraukos, estradą užpildė New Yorko Aido choras. Gausus moterų būrys, tautiškais kostiumais pasipuošęs, davė gražų vaizdą. Skaičiumi ir puošnumu vyrai biskį atsilikę, bet kai užtraukia tvirtais balsais, tai pralenkia moteris. Kai dainavo Aido moterų choras, soliste buvo Elena Brazauskienė.

Vėliau dainavo visiems patinkamu baritono balsu Viktoras Beckeris. Jis šį sykį, lyg jausdamas, kad čia yra daug gerų dainininkų, nesistengė pirmauti... Tiesa, net su keturiomis dainomis linksmino susirinkusiosius.

Elena Brazauskienė dainavo dainas pasirinkdama iš T. Lietuvos ir vieną rusišką. Visiems viršminėtiems dainininkams akompanavo Ann Salyk, taipgi ir Elenai. Brazauskienė ne tik gražiu soprano balsu, bet ir gestais žiūrovus linksmino.

Aido moterų kvartetas: N. Ventienė, N. Buknienė, O. Čepulienė ir K. Rušinskienė, kurioms akompanavo Mildreda Stensler, trimis liaudies dainelėmis publiką linksmino.

Po Aido moterų kvarteto—Aido ansamblis: E. Brazauskienė, N. Ventienė, K. Rušinskienė, T. Kaškiaučius, J. Grybas, J. Juška ir Julia Lazauskienė. Kai du vyrai prie moterų grupės prisidėjo, tai dainos dar gražiau skambėjo. Tadas su Jonu ir vieni du gražiai padainavo. Mildreda sakė, kad tą duetą, šalia kitų dainininkų, veš į T. Lietuvą.

Kadangi su daug dainų programa prasitęsė ilgai, tai niujorkiečiai ne visas pasiskirtas dainas atliko. Rodos, jų paskutinei dainai N. Ventienė įvadą dainavo, o koncertui užbaigti ant estrados susirinko abu Aidai ir griausmingai užtraukė "Vilniuj žydi liepos."

Abelnai imant, šiame jubiliejiniame koncerte dainuotose dainose ir jų atlikėjuose labai mažai silpnumų tepastebėjau. Matyt, visi prisirengė tinkamai užduotį atlikti; kad publiką sužavėti, moterys gražiai pasipuošė. Šalia suaugusiųjų dvi jaunuoles pastebėjau — pianistę Audrey Potsutę ir niujorkiečių chore Nevinskų dukrelę Dianą.

Po koncerto skaniai ir pigiai pasivalgėme. Kaip visuomet, taip ir šį kartą Worcesterio gabios šeimininkės pagamino daug ir gardaus maisto visiems dalyviams. Patarnavimas taipgi buvo malonus ir greitas; rodos, visiems patiko.

Viso koncerto programą Aleksaitis užrekordavo, o J. Petrus įsuko į filmą. Sakoma, jie bandys iš to visko padaryti kalbamą filmą. Tai pagirtinas ir, žinoma, iškaštingas dalykas.

Gaila, kad to laiko mažą beliko peržiūrėjimui dragės M. Sukackienės svetainės šone ant stalų ir ant sienos išdėtų parodos formoje visokiausių paveikslų bei svarbesnių iš praeities veiklos raštų. Šalia visokių organizacijų, grupių, pavienių asmenų ir chorų paveikslų, pastebėjau ir save. Tai buvo dar 1938-ais metais, kai progresyviai lietuviai Bridgewaterio, Mass., lietuviai turėjome gražų jaunuolių chorą, kuriame ir aš dainavau. Jam vadovavo Jarmalevičiūtė iš Norwood, Mass. Kadangi paveikslas buvo imtas Tautiškame parke, Montelloj, tai tik progresyvių dukros ir sūnūs tedalyvavo. Tenka didelis kreditas M. Sukackienei už surinkimą į jos archyvą tiek daug praeitį primenančių žinių.

A. Kandraška

YUCAIPOS NAUJIENOS

Nepažymėti veikimo punktai

Pastebėjau, kad yra praleisti nepažymėti, kai kurie svarbesni dalykai, tai noriu čia juos plačiau pažymėti.

Yucaipoje LLD kuopa vaidina svarbų vaidmenį veikime, o yra veikiama, kiek tik mūsų sumanumas ir jėgos leidžia.

Šių metų ankstyvą pavasarį, kaip buvo paskelbta, kad atvyks į mūsų koloniją K. Petrikienė su prakalbomis, mes labai džiaugėmės, kad gausime progą šauniai atžymėti LLD 50 metų jubiliejų ir girdėsime daugiau žinių apie Tarybų Lietuvą ir jos progresą. Bet Petrikienės sveikata neleido po tolimas kolonijas važinėti, tai mūsų viltis atžymėti LLD jubiliejų neišsipildė.

Bet atsirado antra proga: gegužės 1 d. pasižadėjo atvykti į Yucaipa Alex Taraška, iš San Leandro, ir parodyti keletą įdomių Lietuvoje gamintų filmų. Mums buvo skirta šeštadienio popietė, o mūsų žmonės šeštadieniais mažiau lankosi į parengimus. Todėl buvo abejonių, ar mums pavyks ta pramoga. Bet, pasidėkojant visų pastangoms, parengimas visapusiškai pavyko.

Buvo suruošti geri pietūs. Po pietų kuopos pirmininkė paaiškino publikai, kad turime svečią drg. Tarašką, ir jis ne tik parodys gražius filmus, bet ir pasakys kalbą apie tris svarbias praeities ir dabarties veiklas ir klasių kovas Amerikoje. Taraška sutiko pakalbėti pusvalandį. Pirmiausia jis palietė darbininkų kovas dėl Gegužės Pirmosios minėjimo ne tik Amerikoje, bet veik visame pasaulyje; darbininkai kėlė šūkius, reikalaudami geresnio būvio. Antras Taraškos kalbos punktas buvo "Vilnies" 45 metų jubiliejus. kaip buvo ir yra vedama kova per spaudą, ir kiek laikraštis duoda lietuviams apšvietos — kiek žmonės iš laikraščių sužino tiesos. Lietuviams garbė turėti pažangų darbininkišką laikraštį; garbė, kad mes galėjome per 45 metus išlaikyti tokį laikraštį. Trečiu punktu jis išdėstė LLD gyvavimą, kokį svarbų vaidmenį ji vaidina leisdama knygas ir žurnalą "Šviesą." Jau yra išleista keli desėtkai įvairaus turinio knygų, kurias organizacijos nariai gaudavo už savo duokles per 50 metų. Kolonijų kuopos yra atlikusios šimtus įvairių pažangių apšvietos darbų — surengusios prakalbų, koncertų bei pastačiusios scenos veikalų. Yra garbė priklausyti ir veikti Lietuvių Darbininkų Literaros Draugijoje.

Pabaigęs kalbą, Taraška demonstravo filmus. Paveikslai labai aiškūs, ir kurie filmai ne perdaug išdėvėti, tai ir kalbos labai aiškios. Rodymas tęsėsi arti trijų valandų.

Apie filmus

Diena prieš tai Taraška parodė keletą mažesnių filmų stuboje. Mat, kurie buvo atvykę sutikti svečią, tai teko susipažinti su daugiau filmų (Naujoji Akmenė ir kt.), negu buvo galima matyti salėje.

Salėje buvo rodomas M. Prūseikos paminklo atidengimas Čikagoje.

Antras filmas — "Tarybų Lietuva," jos darbai ūkiuose, industrijoje, ligoninėse, meno veikla ir mokyklų mokinių veikla.

Trečias filmas — Dainų šventė. Mūsų publiką labiausiai domino spalvotame filme tautiniai jaunimo kostiumai ir šokiai. Žiūrovai labai gėrėjosi, kad Lietuva turi tiek daug dainininkų, muzikantų ir sportininkų.

Ketvirtas filmas — "Tiltas." Šis filmas paliečia nacių užpuolimą ant Lietuvos ir partizanų veiklą.

Viskas gerai pavyko. Gerai atžymėjome Gegužės Pirmąją, "Vilnies" 45 metų jubiliejų ir LLD 50 metų jubiliejų.

LLD kuopos pirm.
M. Alvinienė

DETROIT, MICH.

Mirus

Jonui Daukui

Reiškiame širdingą užuojautą jo mylimai žmonai Onai, dukrai Aldona Padalis, jos vyrui Pranui, anūkui Donald, podukrai Lillian Gugas ir jos šeimai, posūniui Albert Litvin ir jo šeimai, sesutei ir visiems giminėms Lietuvoje, draugams ir pažįstamiems.

—JO IDĖJOS DRAUGAI

MCDONALD GAUS $25,000 PENSIJOS

Pittsburgh, Pa. — Pagaliau D. J. McDonaldas, plieninikų unijos prezidentas sutiko, kad balsavimuose I. W. Abelis daugiau balsų gavo už ji.

D. J. Mcdonaldas pasitrauks iš United Steelworkers unijos prezidento vietos. Jis per metus iš unijos gaus po $25,000 pensijos.

Jungtinės Tautos, N. Y. — U Thantas prisibijo, kad Amerikos valstybių sąjungos jėgos Dominikoje neduos taikos.

ST. PETERSBURG, FLA.

Sukaktuvės gražiai atžymėtos

Pažangiečiuose čia įsigyvenęs puikus paprotys, — organizacijos nariai atsineša į pramogas savo sukaktis atžymėti. Ar būtų gimtadienis, vardadienis arba vedybinio gyvenimo atžymėjimas, gražiai pravedami. Žmonės į tokias sueigas labiau lankosi nei į paprastus banketukus.

Vedybinių sukaktuvių jau yra atsibuvę visa eilė, bet tokių šaunių, kaip dabar atsibuvo draugų Kazimiero ir Veros Pocių dvidešimtpenkmetinė vedybinė sukaktis, dar nebuvo.

Šiame pokylyje šeimininkės skaniai vaišino dalyvius, o menine dalimi džiugino Dainos mylėtojų grupė. Draugės Pakalniškienės pastangomis ir sumanumu, vadovaujant dainininkų grupei, dviem atvejais gražiai sudainavo jubiliatams pritaikytas kelias dainas. Draugų Pocių giminių ir draugų kalbos, linkėjimai jiems sulaukti auksinio jubiliejaus sudarė puikią, gyvą, linksmą programą.

Ne vien jubiliatai buvo susijaudinę tokioj skaitlingoj publikoj, bet ir mūsų darbingieji veikloje draugai Julius ir Ona Greblikai. Mat, jie sulaukė savo sūnaus Jay ir marčios Dolfyn su anūku, atvykusių iš St. Paul pasisvečiuoti, taip pat dukters Lora Shavo ir anūkės Judy su kitomis giminėmis. Tai pirmas toks jiems atnaujinimas didžio džiaugsmo, susitikus visiems bendrai tokiame linksmame pokylyje kartu.

Draugė V. Pocienė labai džiaugėsi, kad jos sesutė Eva Petraitienė galėjo dalyvauti kartu jos žymiame vedybų atžymėjime.

Jubiliatams, giminėms bei artimiems draugams paruoštas stalas skendėjo gėlėse: buvo gražių tortų ir nudėstytos dovanėlės, kas puošė visą besiedą.

Mūsų mylimi draugai K. ir V. Pociai dėl šio gražaus jiems iškelto pokylio įteikė LLD kuopai kuklią pinigišką dovaną spaudos labui. Gražus pavyzdys! Varde LLD 35 kuopos tariame didelę padėką Kazimierui ir Verai Pociams už dovaną.

Tą pačią dieną pripuolė 76 gimtadienis Bolesiui Putrimui, tad Dainos mylėtojai sudainavo jam "Hapy Birthday." Visiems gegužės 22 diena buvo šauni.

—:—

Draugė Elenutė Bernotienė po antros operacijos kritiškai serga. Jai abi operacijas darė St. Joseph ligoninėje, Tampa mieste. Linkime greito sutvirtėjimo ir visiško susveikimo.

—:—

Mūsų kuopos gera draugė Ona Rubienė dėl sveikatos pašlijimo per ilgą laiką negalėjo dalyvauti pramogose, nebuvo progos su daugeliu pasimatyti, pasikalbėti. Visų nuostabai, nors ir nesusveikusi, įsidrąsinus atsilankė į gražųjį pokylį praleisti linksmiau laiką su žmonėmis.

Onutei linkime ištvermės nugalėti nelemtąją ligą.

—:—

Linkime saugios ir smagios kelionės

Rožė Samulionienė pramogoms gelbėdavo rankų darbu. Ji šiomis dienomis išvyksta į Čikagą, iš ten pasuks į Nemuno šalelę. Drg. Jurgis Gendrėnas irgi pakėlęs sparnus skristi į Lietuvą. Kai visi sugrįš papasakos gražių žinių iš tėvų žemės.

Praėjusį žieminį sezoną ilgai sirgo J. Vosylius. Dabar, sakoma, ir vėl turės grįžti į ligoninę, gal turės pasiduoti opeacijai. Senatvėje tos ligos daugelį skaudžiai kankina.

—:—

LLD 45 kuopos mėnesinis susirinkimas bus birželio 6 d., 11 val. ryto, paprastoje vietoje. Po susirinkimo bus pietūs ir pasilinksminimai.

Vikutis

DORCHESTER, MASS.

Uršulė Kavoliūnienė

Mirė Gegužės 31, 1959

Liūdnas šešerių metų prisiminimas. Žiaurioji mirtis taip netikėtai ir staigiai pakirto gyvybės stygą ir išplėšė iš gyvųjų tarpo mūsų mylimą mamytę ir sesutę. Prabėgo jau 6 metai po jos mirties, o mums mintyse rodosi, kad visai neseniai girdėjome jos kalbą, jos miėlus žodžius, jos troškimus kuo geriausio mūsų gyvenime. Su dideliu gailesčiu savo širdyse prisimename šią liūdną sukaktį.

Ilsėkis ramiai, brangioji mamyte ir sesute, o mes liekame liūdėti ant visados.

JULĖ, duktė
VIKTORAS, sūnus
ONA ZALUBIENĖ, sesutė

Haverhill, Mass.

Gegužės 16 d. mirė Ch. B. Mikonis, 69 metų. Čia išgyveno 47 metus. Priguljo prie Lietuvių piliečių Gedimino klubo. Paliko žmoną Antonetą, du sūnus, du brolius, seserį ir du anūkus. Palaidotas gegužės 19 d. St. Patrick kapinėse.

—:—

Nėra pinigų, negerai, bet ir pinigai padaro visokių nemalonumų. Prieš kiek laiko mirė Andrius Majauskas, kuris gyveno pas Mrs. Karpich (Karpičienę). Jos vyras jau seniai miręs. Majauskas pas tuos žmones išgyveno 50 metų — visą savo gyvenimą Amerikoje. Kada Majauskas mirė, tai jo sesuo Mrs. Luise Venčius bandė paimti savo brolio turtą. Tuomet Mrs. Karpich apskundė Venčiuvienę ant $50,000, kad atlygintų už paslaugą laikę Majausko ten gyvenimo.

Gegužės 21 d. teisėjas Arthur A. Thomson patvarkė, kad Mrs. Venčius pamokėtų Mrs. Karpičienei $12,600.

—:—

Gegužės 22 d. užsidarė kulnių dirbtuvė (heel shop), išbuvusi biznyje 40 metų. Prezidentas Benjamin Slosberg sakė, kad užsidarymo priežastis yra kompeticija. Dirbo 75 darbininkai.

—:—

Gegužės 23 d. buvo gera kelionė į parengimą, kuris atsibuvo Worcesteryje. Mary Kazlauskienė nuvežė pilną mašiną žmonių. Buvo labai geras parengimas, viskas pavyko gerai.

Kazlauskienė atnaujino dvi "Laisvės" prenumeratas ir gavo $2 aukų. Aukojo B. Gumauskas iš Haverhillio ir P. Galinis iš Lawrencaus.

—:—

Birželio 20 d. rengiamės važiuoti į didelį parengimą Maple parke.

Gegužės 14 dieną buvo klaidingai pažymėtas gatvės vardas į lietuvių parką: turėjo būti **Montvale St.**

Darbininkė

MIAMI, FLA.

LLD 75-tos kuopos pietūs, susirinkimas ir antro karo užbaigos minėjimas

Šiemet sukanka 24 metai, kai Hitlerio sužvėrėjusios gaujos nusiaubė mūsų Tėvynę Lietuvą ir keletą kitų tarybinių respublikų, palikdami kapinynus žiauriai nukankintų ir nužudytų nekaltų žmonių, ir miestų ir kaimų griuvėsius.

Šiemet sukanka 20 metų, kai bendromis spėkomis Tarybų Sąjungos, Jungtinių Amerikos Valstijų ir Anglijos, šioms sužvėrėjusioms ir pagvaišusioms gaujoms tapo padarytas galas. Toje temoje V. Bovinas ir J. Tamsonas davė ilgokas paskaitas, kurios pilnai atitiko šiam minėjimui. Po keletą žodžių ir eilėraščių pasakė I. Urbonas, J. Kanceris, Paukštienė ir E. Sliekienė.

Baigiant programą, Jonas Smalenskas papasakojo kaip karo metu, kai maistas buvo "reišinuotas", būdamas maisto biznyje jis pastebėjo, jog turtuoliai ir klebonijos dėl maisto padalinimo nenukentėjo, tik paprasti darbininkai negalėjo gauti tinkamo maisto. Juodojo turgaus ir falšyvų stampų meistrai susikrovė nemažai turto, sakė jis.

Pietus pagamino ir patarnavo mūsų darbščioji d. M. Kancerienė. Jai prigelbėjo Suzy Šukaitienė ir kitos draugės.

Susirinkimas buvo trumpas, bet daug reiškiantis. E. Sliekienė raportavo iš Moterys už taiką veiklos. Nutarta palaikyti ryšius su šia organizacija, ir pririnkta antra delegatė H. Mikitienė. Taipgi kuopa paaukojo 25 dolerius tam tikslui. Nariai gavo puikią Dr. Al. Margerio dovaną knygą "Šliuptarniai". Taipgi prisirašė naujas narys Jonas Velička. Turėjome ir svečių iš St. Petersburgo dd. Blaškius.

Smagu rašyti apie tokį susirinkimą, ir norisi daugiau parašyti, bet vėliau pasirodys plačiau.

J. Šukaitis

Padėka

V ir M. Žukams pagerbti pramoga pavyko neblogai dėl to, kad visi nuoširdžiai darbavosi. Nekurie ne tik veikliai dirbo, bet prisidėjo ir su parama. Geo Kudirka dovanojo visą duoną ir dalį pyragų tam parengimui. Taip pat su pyragais prisidėjo L. Vaičionienė, B. Martin ir Thelma Makutėnas. Jos pagelbėjo ir dėti maistą ant stalų. Apart jų, veiteriavo: Anna Mason ir Olga Barbara, taip pat ir Lilly Novak.

Gaspadinėmis buvo H. Kudirkienė, M. Gasparaitienė ir Aldona Schad - Bočkiutė.

Nuoširdžiausia padėka aukojusiems ir visiems, kas tik prisidėjo prie šio parengimo sėkmingumo.

Didelis ačiū M. Stensler ir V. Bekeriui, taipat ir Aido chorui už sudarymą puikios dainų programos, kurioj turėjo progą dalyvauti ir buvusieji šios apylinkės chorų dainininkai.

Dar sykį ačiū Bekeriui— jis palinksmino ne tik solo dainomis, bet ir rekorduota muzika, ir garsiakalbiu patarnavo visiems kalbėtojams.

Taip pat ačiū ir visiems atsilankiusiems.

L. P. Klubo **Komitetas**

Washingtonas. —JAV sulaikė gaminimą sidabrinių dolerių.

Announcement

SUNSHINE LAKES

Open

from May 29th until **Labor** Day.

15 miles South of Tacony-Palmyra Bridge on Route No. 73 and 16 miles Southwest of the Benjamin Franklin Bridge.

(42-43)

Baltimorės ir Apylinkės Visuomenės Dėmesiui

"LAISVĖS" PIKNIKAS

Sekmadienį, Birželio 20 d., 1965 m.

Pradžia 11 valandą ryto. —:— Muzika nuo 3 val. iki 7:30 val. vak.

Slovak National Home & Park

6526 Holabird Ave., Baltimore, Md.

Turėsime skanių valgių ir bus gardžių gėrimų

Finų Moterų Choras atliks dainų programą

Gerbiamieji! Šis piknikas bus laikomas jau visiems žinomoje vietoje. Parkas yra pilnai patgous svečiams priimti. Atsilankiusieji galėsite linksmai laiką praleisti. Kviečiame visus atsilankyti.

Rengėjai

LITHUANIAN PICNIC SUNDAY, JUNE 20, 1965

Good Music — Refreshments — Admission $1.00.

Music from 3 P. M. until 7:30 P. M.

SLOVAK NATIONAL HOME PARK

6526 Holabird Ave., Baltimore, Md.

Program: Fininish Women's Chorus of Baltimore.

KELRODIS: Iš Philadelphijos — imkite kelią No. 40 ir važiuokite iki Baltimorės; privažiavę pirmą gatvę Kresson St., sukitės į kairę ir važiuokite iki Lombard St., Lombard Strytu sukitės į kairę ir, pervažiavę tiltą, laikykitės tiesiai iki Holabird Ave. Čia sukitės į kairę ir, pusantros mailės pavažiavus, kairiajame šone bus pikniko vieta, o dešiniame šone—dideli vartai Kareivių Camp.

Iš Baltimorės važiuojant reikia imti autobusą No. 20, Baltimore Stryte, bet tik tą, kuris pažymėtas DUNDALK. Busas prieveža prie pat pikniko vietos.

PHILADELPHIA, PA. & VICINITY

HELP WANTED MALE

TAILOR
Experienced only
Apply
FORREST LAUNDRY
1225 W. Columbia Ave.
(40-44)

SHEET METAL MECHANIC.
Experienced PRESS BRAKE OPERATOR.
Apply
SIMONETTA BROS.
2275 Wyandotte Rd.
Willow Grove, Pa.
OL. 9-1611
(40-45)

COOKS & BAKERS
Needed for large catering concern.
Must be experienced.
Call SA. 6-7171, Mon.—Fri. only.
10—4 P. M.
(38-44)

MACHINE OPERATORS. Excellent opport. available at progressive metal fabrication Co. for expd lathe. Bullard, Bridgeport, slatter and milling machine operators. Excel fringe benefits. Also floor inspector for machinne shop. Call DE. 2-5535, Mr. Bell. (40-46)

WOODWORKING
(Manayunk & Roxborough area)
Machine Hands and Assembler.
Display Mgrs., Inc.
161 Leverington.
(40-44)

MILLING MACHINE OPERATOR

.....position available for qualified applicant to set-up and operate milling machine on medium sized steel castings.

DODGE STEEL CO.

6501 STATE ROAD
(41-43)

PHARMACIST
Active RX store. 40 hour week.
Salary commensurate with ability.
Experienced only apply.
11 North 11th St.
(42-43)

SALESMEN. New Music Project. Lead program salesman needed in N. E. area. Readers Digest Sales & Service, Inc. Salary and/or commission. Call Gayle Speaks, 1-5 P. M. EL. 5-1644.
(42-43)

Chicago. — 1965 metais per pirmus tris mėnesius automobilių nelaimėse JAV buvo užmušta 24,700 žmonių.

PRANEŠIMAI

BROCKTON, MASS.

LDS 67 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, birželio 3 d., Liet. Taut. Namo kambariuose, 7 val. vakare. Po šio susirinkimo mitingų nebus per du mėnesius. Nariai prašomi būti susirinkime ir pasimokėti duokles.

ALDLD 6 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks pirmadienį, birželio 7 d., Liet. Taut Namo kambariuose, 8 Vine St., Montello. Prašome narius ir spaudos mylėtojus dalyvauti. Apkalbėsime piknikų reikalus. Apskričių piknikas birželio 20 Lawrence, Mass., ir "Laisvės" piknikas Montelloje. (41-43)

SO. BOSTON, MASS.

Massachusetts Moterų Sąryšio suvažiavimas įvyks Birželio-June 6 d., Lietuvių svetainėj, 318 Broadway, So. Bostone. Pradžia 11 val. priešpiet. Draugės, prisiųskitae daug delegačių. Valdyba (41-4)

CLEVELAND, OHIO

LLD 22 kuopos susirinkimas įvyks birželio 17 d. 12 valandą bus pietūs, o popiet pradėsime dienotvarkę ir visus kuopos reikalus apsvarstysime.

Visi nariai privalo dalyvauti ir pakalbinti naujų narių į kuopą.

Jeigu kas dar nemokėjote duoklių už šiuos metus, tai užsimokėkite ir gaukite naują knygą, kurie dar negavote.

Susirinkimas bus LDS svetainėje.

A. S. (43-44)

—:—

Choristų dėmesiui

Visi choristai būkite birželio 17 d., 6:30 vakare. Bus pamokos, nes mes turėsime dainuoti birželio 26 d. Tai bus mūsų gerbiamo mokytojo išleistuvės į Tarybų Lietuvą. Mes privalome sutelkti jam geriausius linkėjimus jo kelionėje ir sveikam laimingai sugrįžti. Visi jo lauksime sugrįžtant. A. S. (43-44)

—:—

Clevelando L. M. Klubo susirinkimas įvyks birželio 10 d., 11 val. ryte, LDS Klubo svetainėje. Visiems žinomoj vietoj.

Taipgi bur ir tėvų pagerbimas. Kviečiame visus tėvus, geros valios pažangiečius, dalyavuti sykiu su moterimis ir linksmai praleisti laiką. (A. S.

HELP WANTED MALE

PHARMACIST
Registered, relief for evenings and Saturdays.
GA. 5-2268
(41-45)

METAL SPINNER
Experienced
also
Caster, White Metal
Experienced.
Call bet. 10 & 1 P. M. HO. 7-9808.
(41-44)

Experienced Pin Draftor Operators, for night shift, 3:30 to 12. Apply Bridgeport Manufacturing Co., 4th & Coates Sts., Bridgeport, Pa.
(41-46)

COOKS
Diner experienced.
Apply—
MT. AIRY DINER
8243 Stenton Ave.
CH. 8-0920
(43-44)

Help Wanted—Female

SALES GIRLS Wanted.
Bakery experience preferred.
Apply:
ARTHUR'S BAKERY
55 East Cheltenham Ave.
(42-43)

WOMAN. Middle age, to do pleasant telephone work for large National Firm. Guaranteed salary.
Phone RA. 5-8661, between 5-9 P..M.
Mr. Dumont.
(42-46

WOMAN
To care for elderly woman.
Recent references required.
Room, board & $50 salary.
OR. 7-0685. 9—1 P. M.
(42-43)

HOUSEKEEPER. Able to assume responsibility for care of house and children. City and Sea Shore. Private room. Perm. position. Must have excellent references. Sal. $40.
MO. 4-2077.
(42-46)

WAITRESSES (3)
Small diner. 2 shifts open.
LITTLE CHEF DINER
MI. 6-9671.
(41-44)

WAITRESSES
Attractive. No experience necessary.
Must be over 21.
WA. 4-5836 — 4-10 P. M.
(43-44)

WOMAN
Grill and Sandwich work.
Experienced. Full or part time.
ESQUIRE DRUG STORE
COFFEE SHOP
5701 North Broad Street.
(43-44)

HOUSEKEEPER
General house work. Fond of children. Plain cooking, laundry. Own room, bath, T. V. Fully experienced and references. Good salary. TR. 7-4456.
(43-44)

HOUSEKEEPR
Experiened and references.
Live in.
Care of house and children.
MO. 4-0147.
(43-45)

PRANEŠIMAS

Po naują Savininku. VIRGINIA LAKES, ant Florence Rd., RT. 561, Transboro, N. J. (arti Berlin). Maudymai, piknikai, užkandžiai.

VIRGINIA TAVERN ant vietos. Atdara nuo Šešt., Geg. 29, iki Rugsėjo 6. 20 mailių nuo Tacony-Palmyra Tilto.

New Britain, Conn.

Pataisa

"Laisvės" Nr. 42 tilpo korespondencija iš parengimo gegužės 23 dieną, kurioje buvo praleistas rengimo komisijos narės **Margaretos Valinčienės** vardas. Atsiprašau.

J. Kunca

Tragedija Dominikoje

Jungtinių Valstijų militarinių jėgų iškėlimas į Dominikos respublikos sostinę Santo Domingo sukrėtė visą pasaulį. Johnsono administracija, tokį žingsnį darydama, net neatsiklausė Amerikos Valstybių Organizacijos. Kai sostinė buvo amerikiečių jėgomis okupuota, tik tuomet šiai organizacijai raportuota.

Tokiu savo elgesiu Johnsono administracija prasilenkė su AVO ćarteriu, kurio paragrafas 17-asis nurodo:

"Valstybės teritorija yra nepaliečiama; ji negali būti, net ir laikinai, militariniai okupuota ar kitokiomis jėgos priemonėmis kitos valstybės, tiesioginiai okupuota ar netiesioginiai, jokiais pagrindais užimta."

Johnsonas pasiteisina, kad jis siunčia karines jėgas "amerikiečių gyvastims apsaugoti" ir pastoti kelią "antrajai komunistinei Kubai." Tai skelbdamas jis nurodė, kad komunistai remia sukilėlius, kovojančius už konstitucines teises.

Tuo metu konstituciniai sukilėliai jau turėjo savo kontrolėje beveik visą respubliką, o militaristai dar laikėsi vienoje sostinės dalyje ir vienoje kitoje militarinėje bazėje. Militaristai buvo visai susmukę. Be amerikiečių karinių jėgų pagalbos jiems nebuvo jokių šansų kur nors laimėti, kuomet milžiniška žmonių dauguma eina su konstituciniais sukilėliais. Aišku, amerikiečiai padėjo militaristams atsigauti, susitvirtinti ir vėl žmonių kraują lieti.

JAV kapitalo įsigalėjimas

Dominikos respublika labai svarbi Amerikos monopolistiniam kapitalui, kuris jau nuo 1916 metų ten įsigalėjęs liaudį apiplėšia. Pirmasis amerikiečių karinių jėgų iškėlimas Dominikoje buvo padarytas 1916 metais. Jis atidarė monopolistiniam kapitalui duris. Ir po šiai dienai Amerikos bankininkai tebekontroliuoja ekonominę žmonių buitį ir palaiko ten savo pastumdėlius valdžioje.

Dominikos respublika nedidelė. Turi 19,333 ketvirtainės mylias, 3,200,000 gyventojų. Ispanija ilgiausį laikotarpį ten buvo įsigalėjusi. Nuo 1863 metų Dominika jau buvo apsivaliusi nuo okupantų, bet 1916 metais amerikiečių karinės jėgos buvo kraštą okupavusios. Valdininkais ten buvo iškelti tokie, kurie amerikiečiams bankininkams tarnavo.

Ilgokai toje respublikoje viešpatavo diktatorius gen. Rafael Truijillo-Molina. 1961 metais jis buvo užmuštas ir nauja valdžia buvo sudaryta. Buvo pravesti visuotini rinkimai, kuriuose prezidento vietą laimėjo Juan Bosch. 1963 m. militaristai nuvertė išrinktą prezidentą Bosch ir sudarė militaristų valdžią, vėl pilnai paklusnią amerikiniam kapitalui. Konstitucija buvo suspenduota, teroras visame nelaimingame krašte viešpatavo, ekonominė buitis dar labiau pablogėjo.

Pagaliau prez. Boscho šalininkai, kovojantieji už konstitucines teises, sukilo. Kongresas išrinko laikinąjį prezidentą Francisco Camano, kuris prisiekė laikytis konstitucijos ir paskelbti visuotinius rinkimus. Bet militaristų dalis dar vis nepasidavė, dar vis keliose vietose laikėsi, ir dabar, su amerikiečių pagalba, pasidarė drąsesni lieti žmonių kraują. Militaristai taipgi šaukia, kad jie norį apsaugoti šalį nuo komunistų, kurių Dominikoje visai mažai.

Mačiau didžiausią skurdą

1959 m. vasario pabaigoje, grįždamas iš Argentinos, buvau trumpam laikui sustojęs Dominikos respublikos sostinėje, kuri tuomet buvo vadinama diktatoriaus Trujillo vardu. Mačiau ten didžiausį skurdą, kokį tik galima įsivaizduoti. Mokyklų maža. Vaikučiai gatvėse apiplyšę, pusnuogiai, basi slankinėja ir praeivių išmaldų prašinėja. Daugelis išmokę angliškai paprašyti centų. Nedarbas didelis, žmonių mirtingumas aukštas. Pilnos gatvės gerai apginkluotų policistų ir kareivių. Atrodo, kaip apgulos stovyje.

Jungtinių Valstijų vardas, kuomet prez. Johnsonas pasiuntė Dominikon karines jėgas, visai žemai nupuolė, ypač Lotynų Amerikos žmonėse. Visur jaučiamas didelis politinis įtempimas. Meksika, Urugvajus, Čilė, Ekvadorius ir Peru atvirai pasmerkė Jungtinių Valstijų vyriausybės žygį, o Venezuela tyla pareiškė savo nepasitenkinimą.

Visoje Lotynų Amerikoje pasidarė labai populiarus Kubos revoliucijos šūkis: "Vinceremos!" Tai gimininga Amerikos negrų kovos šūkiui: "We shall overcome!" (Mes nugalėsime). Dominikos masėse šis lozungas nuolat girdimas. Jis jungia laudį kovai prieš militaristus ir jų rėmėjus amerikiečius bankininkus, kurie iš Dominikos liaudies išnaudojimo sau didžius pelnus kraunasi.

JAV monopolija valdo Dominikos respublikoje 120,000 akru žemės, kurią apsodina cukranendrėmis, 110,000 akrų laiko ganyklomis ir 45,000 akrų laiko atsargai, 2,366 akrus naudoja bananams auginti, valdo beveik visas boksito kasyklas, iš kurių vien tik 1963 metais išgavo 852,000 tonų rūdos.

Amerikiečiai turi atsidarę įvairias prekybos įstaigas, bankus, viešbučius, geriausius pastatus. Amerikos kapitalas, kaip tas šimtakojis siaubas, visur yra suleidęs savo nagus ir iš visur ima milžiniškus pelnus.

Diktatūra kapitalui tarnavo

Kad tą visą JAV monopolijos turtą tinkamai apsaugoti, Amerikos marinai, išsodinti 1916 metais, Dominikoje išbuvo iki 1934 metų. Kai buvo pilnai pasitikėta diktatoriui Trujillo, kad jis savo militarinėmis jėgomis apgins amerikiečių turtą, tuo metu marinai buvo ištraukti. Diktatorius Trujillo viešpatavo 32 metus.

Po Trujillo diktatūros susmukimo Amerikos kapitalo atstovai visaip manevravo, bet nepajėgė savo kandidato pravaryti rinkimuose. Jie jautė, kad naujasis prezidentas Bosch neparodo pilno jiems ištikimumo, kad jis linkęs palaikyti liaudies pusę. Todėl jam ilgai neteko prezidento kėdėje sėdėti. 1963 metais Amerikos bankininkų remiami militaristai jo valdžią nuvertė ir tuomet militaristinę diktatūrą įveda, panaikina konstitucines teises, grąžina diktatoriaus Trujillo "tvarką."

1965 metų pradžioje liaudis ėmėsi žygių panaikinti militaristų diktatūrą ir atsteigti konstitucines teises. Bet tokie liaudies žygiai baisiai erzina Amerikos monopoliją, kuri visai nepaiso jokių konstitucinių teisių, tik žiūri, kad daugiau pelnų prisiplėštų.

Štai kodėl Amerikos didysis biznis tarp konstitucinių sukilėlių suranda komunistų, pasiryžusių Dominikos respublikoje įsteigti socialistinę santvarką. O kad tam pastoti kelią, prezidentas Johnsonas ten palaiko karines jėgas. Dabar pats Johnsonas jau nebekalba apie komunistinį pavojų ir net bando derėtis su sukilėlių vadovais.

J. Gasiūnas

Birželio 8-į masinį mitingą Madison Square Gardene!

Sekamą antradienį, birželio 8 d., 7 val. vakaro, Madison Sq. Gardene, Manhattane, įvyks milžiniškas masinis mitingas, angliškai pavadintas: "Emergency Rally on Vietnam" (Nepaprastas sambūris Vietnamo reikalu).

Masinį mitingą oficialiai šaukia Committee for a Sane Nuclear Policy, bet šaukėjams pritaria, su jais kooperuoja ir kitos už pasaulinės taikos išlaikymą kovojančios organizacijos.

Kalbėtojais bus:

Mrs. Martin Luther King
Senatorus Wayne Morse
Dr. Benjamin Spock
Prof. Hans J. Morgenthau
Dagmar Wilson, Women Strike for Peace vadovė
Norman Thomas, socialistų vadovas

Viena iš šio masinio mitingo šaukėjų, **Mrs. Marie Runyon,** sako, jog mitinge bus reikalaujama, kad prezidentas Johnsonas "sulaikytų Vietnamo bombardavimą," kad "sulaikytų mūšius," kad "vykdytų taiką su tais, su kuriais šiuo metu kariauja."

Taigi mitingas nepaprastai svarbus.

Įėjimas — nuo $1 iki $10 vienam asmeniui.

Rengėjai prašo, kad žmonės, norį būti mitinge, pirktųsi tikietus iš anksto. Užsisakyti galima paskambinant į ofisą: OX 7-7164.

Mitingo organizatoriai nori, kad antradienio vakarą Madison Square Gardenas būtų aklinai pripildytas žmonių. **Ns.**

Apie draugę Bondžinskaitę

Visuomet mano atmintyje pasiliks gegužės 13 d. 1965 m., kada mirė **Dženė BONDŽINSKAITĖ.**

Daug metų mudvi sykiu dirbome Amerikos darbininkų judėjime.

Diena iš dienos, po ilgų darbo valandų dirbtuvėje, Dženė ėjo į masinius mitingus, kur tarėsi, kaip padėti Amer. darbininkams stoti į darbo unijas, kaip padėti darbininkams gerinti savo kasdieninį gyvenimą. Tokiose kovose Dženė tankiai dalyvaudavo. New Yorke surengtose demonstracijose už išlaisvinimą iš kalėjimo Tom Mooney ir kitų ikalintų veikėjų - darbininkų vadų Dženė visuomet dalyvaudavo. Jinai veikė už išlaisvinimą Scotsboro jaunuolių ir už lygias teises negrams. Kur tik New Yorke ėjo kova už civilines teises ateiviams darbininkams ir kitiems, ten Dženė dalyvavo.

Sykiu su motinomis, kurios surengė demonstracijas N. Yorke, Dženė dalyvavo prieš pirmąjį imperialistinį pasaulinį karą.

Savo veikime Dženė visuomet skleidė apšvietą tarpe Amerikos darbininkų, darbavosi už tai, kad Amerikos valdžia užmegztų diplomatinius ryšius (prieš 1932 m.) su Tarybų Sąjunga; su įsigilinimu rėmė Tarybinę Lietuvą. Iki paskutinių dienų savo gyvenimo ji rėmė brolybę visų tautų ir pasaulinę taiką. Dženė stovėjo už socialistinę santvarką Amerikoje ir visame pasaulyje.

Dženė buvo viena iš labai daugelio tokių veikėjų Amerikos darbininkų judėjime, apie kuriuos nedaug kas parašo, bet be kurių veikimo negali būti jokio socialinio progreso.

Džene, Amerikoje sulauksime tos dienos, kada Amerikos darbininkai galės tinkamai tavo ir daugelio tau panašių kitų veikėjų darbininkų judėjime įvertinti toki pilną atsidavimą darbininkų reikalams.

Gili užuojauta Dženės gyvenimo draugui - jos vyrui Timofejui Kudatzky.

Margaret Cowl
(Kavaliauskaitė)

Elizabeth, N. J.

Nuoširdi padėka

Gegužės 8 d. L. D. P. Klubas ir jo talkininkai suruošė mums banketą mūsų 35-ųjų vedybų metinių proga.

Tai buvo viena iš linksmiausių dienų mūsų gyvenime. Džiugu buvo matyti didelį skaičių mūsų draugų, pažįstamų ir, žinoma, mūsų giminių dalyvaujant tame bankete.

Dėkojame Elenai Kudirkienei ir jos talkininkėms už paruošimą skanaus valgio. Taipgi didelis ačiū draugėms, kurios išnešiojo valgį į stalus. Tikimės, kad rengimo komisija paminės jas ir spaudoje (visų pavardžių neatsimename).

Vakarą pajdomino (Mildred Stensler vadovybėje) Aido choro nariai iš New Yorko, ir buvusio Sietyno choro nariai, newarkiečiai, su gražiomis dainomis. Kadangi Walteris yra buvęs abiejų chorų mokytojas, tai jam teko daina-kitą padirigiuoti. Negalima praleisti ir padėkos žodžio Viktorui Beckeriui, jis linksmino svečius su gražia muzika iš plokštelių.

Dėkojame ir draugams, kurie pristatė puikių gėlių.

Taipgi negalima praleisti, nepasakius ačiū tiems mūsų draugams ir giminėms, kurie, perskaitę "Laisvėje" žinias apie banketo suruošimą, prisiuntė mums sveikinimo telegramas ir korteles, kurių gavome daug iš arti ir toli.

Tas vakaras pasiliks mūsų širdyse amžinai. Labai labai dėkingi LDP Klubo valdybai ir visiems tiems, kurie prisidėjo prie suruošimo šio banketo, ir Ignui Bečiui už programos vedimą.

Mylda ir Walter Zukas

-:-

Priedas: Gerbiama Lilija: Walterio sesuo, Helen Pine, iš Columbus, Ohio, mūsų pokylio proga, prisiuntė $25 ir liepė įteikti laikraščiui "Laisvei."

Mes irgi norime prisidėti, tad čia rasi $5 nuo Walterio motinos Helen Žukienės, iš Binghamton, N. Y., ir $5 nuo mano tetos Onos Schultz, iš Elizabeth, N. J., ir $15 nuo manęs ir mano vyro Walterio. Viso $50.

Mylda

Mieste pasidairius

Gegužės 27 d. buvo susirinkę New Yorko respublikonų partijos veikėjai ir vienbalsiai nominavo kongresmaną John Lindsay į miesto majorus. Bet Lindsay nesivadins respublikonų partijos kandidatu. Jis kandidatuosiąs kaip visiškai "nepriklausomas" jokiai partijai. Mat, šiame mieste respublikonų partijos vardas žemai stovi ir jos vardu joks kandidatas neturės progos laimėti majoro posto.

———

Majoras Wagneris, išgirdęs apie Lindsay kandidatūrą, prieš jį paleido didelį kritikos šūvį. Wagneris pasakė, kad Lindsay neturi nė mažiausios nuovokos apie šio miesto finansinius reikalus.

———

Vandens taupymo vajus varomas visu smarkumu. Namų komisionierius Birns paskyrė dar 7000 inspektorių, kad jie eitų palei namus ir patikrintų kranus. Radę netvarkoje kranus, vers savininkus tuojau pataisyti. Uždrausta daržus laistyti, automobilius mazgoti, leidžiant ant jų vandenį iš švirkštuvų ir tt. Manoma, kad ši vasara bus miestui sunkiausia su vandeniu.

———

Pasaulinės pardos taryba nutarė nenupiginti įėjimo mokesčio. Pasiliėka. $2.50. Prieš kainos mažinimą griežtai kovojo parodos korporacijos prezidentas Moses. Kai kurių paviljonų savininkai ketina juos laikyti atdarus tik dieną kitą į savaitę. Tuo jie išreikšią protestą prieš pakėlimą įėjimo mokesčio nuo $2, kaip pernai buvo, iki $2.50 šiemet.

———

Majoras Wagneris pareiškė, kad kovai su skurdu komisija bus padidinta iki 100 narių. Jų trečdalį sudarys atstovai tų žmonių, kuriems pagalba bus duodama. Iki šiol jie komisijoje atstovybės kaip ir neturėjo.

Rep.

PATAISA

"Laisvėje" geg. 28 d. tilpo aprašymas "Iš Aido choro surengto vakaro", ir tarp aukojusių buvo pažymėta—"brooklyniečiai Banaičiai $2" ... turėjo būti **S. ir A. Bacevičiai, Far Rockaway, N. Y., $2.** Atsiprašome už klaidą.

Miela būtų susitikti ir svečius iš toliau

Jau girdėjome, jog birželio 9-tą išvyksta į Tarybų Lietuvą, ten pasisvečiuoti, keliasdešimt lietuvių turistų. O brooklyniečiai birželio 5-os vakarą ruošia išleistuvių banketą iš šios srities išvyksiantiems susitikti.

Būtų gražu, jei ir iš kitų miestų turistai dalyvautų bendrame su brooklyniečiais pobūvyje. Rengėjai (LDS 1-oji kuopa) prašo visus:

Kuriems galima atvykti iš anksto, dalyvaukite banketė birželio 5-tą!

Likusias tarp banketo ir išskridimo Europon trejetą dienų New Yorke galima labai naudingai praleisti. Pasaulinė paroda turi įdomybių daugeliui dienų. Pats miestas neapeinamas vienu mostu. O kurie dar nematė, būtų įdomu ir "Laisvės" leidyklą pamatyt, ir jausti, jog ne vien tik dangoraižiuose šiuolaikinė istorija rašoma. Šis kuklus laikraštis nepertrauktu ruoželiu palieka savo už taiką ir liaudies gerovę kovų pėdsakus.

Vakarienę duos 6 val. Kaina $2.25. Salės adresas: Liberty Ave. ir 102 St., Ozone Park, N. Y. (Lefferts traukinio **Oxford** stotis).

Komisija

New Yorkas. — Edwardas E. Cauthorne, gyvenąs Queens miesto dalyje, minėjo savo 103-jų metų gimtadienio sukaktį.

New Yorkas. — Sulaukęs 91 metų amžiaus mirė rusų stačiatikių metropolitas Anastazas.

Ottawa. — Kanada parduos Kinijai kviečių.

PRANEŠIMAI

OZONE PARK, N. Y.

Direktorių dėmesiui

Dėl to, kad į šį pirmadienį yra nukelta Kapų puošimo diena, tai buvo bandyta LKSB-vės posėdį sušaukti savaite anksčiau — gegužės 24. Bet, matyt, ne visi pranešimą pastebėjo ir dalis direktorių nepribuvo. Todėl sekamą posėdį šaukiame Birželio-June 7.

Prašome būtinai jame dalyvauti, nes turime išspręsti tūlą reikalą, kuriuo visų direktorių nuomonė yra labai svarbi. Sekretorius (42-44)

OZONE PARK, N. Y.

LDS 13 kuopos susirinkimas įvyks trečiadienį, birželio 2 d., 7.30 val. vakare, "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Parke. Kviečiame visus narius dalyvauti. Po susirinkimo kuopos valdyba visus dalyvius pavaišins, ir kartu turėsime LDS Centro prezidento J. Gasiūno išleistuves, palinkėsime jam laimingos kelionės Lietuvon ir laimingai sugrįžti.

Liepos ir rugpiūčio mėnesiais susirinkimų nelaikysime.

Prot. ekr. (42-43)

BROOKLYN, N. Y.

LDS 1-os kuopos susirinkimas įvyks antradienį, birželio 1 d., 7:30 val. vakare, "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Parke. Visi nariai kviečiami dalyvauti susirinkime. Kurių duoklės neužmokėtos, malonėkite ateiti ir užsimokėti, kad nesusispenduotumėt. Valdyba (42-43)

KRISLAI

(Tąsa iš 1-mo pusl.)

nenugalėsi" ("Draugas," geg. 26 d.). Gerai. Susiprato.

Kas žino, o gal dar sulauksime ir tos dienos, kai "Draugo" redaktoriai, rimtai pagalvoję, ištars ir tokius žodžius: "Jokiomis jėgomis komunizmo, kaip tokio, nebenugalėsi." Visko gali būti. Juk gyvenimas ir juos moko...

—:—

Aną dieną vyskupas Vincentas Brizgys viešai pripažino, kad jį "išgelbėjo nuo pražuties lietuviai socialdemokratai — Dr. Garmus" ir kiti.

Tai yra: socialdemokratai jam padėjo pabėgti iš Lietuvos. Betgi Brizgys buvo nacių kolaborantas, talkininkas. Jis sveikino Hitlerį ir nacius, kai jie užplūdo ir kraujuose paskandino Lietuvą.

Ir socialdemokratai jam padėjo, jį gelbėjo, puikiai žinodami jo nusikaltimus lietuvių tautai ir žmonijai! Ar tai reiškia, kad ir socialdemokratai kolaboravo su naciais?

—:—

Koks ten Alfonsas Milukas buvęs Washingtone ir Tarybų Lietuvą visaip plūdęs Atstovų buto komisijoje.

Kas jis per vienas?

Alfonsas Milukas buvo 1948 metais Lietuvoje suimtas ir **kaip šnipas** nuteistas 25 metus kalėti. 1956 m. buvo paleistas iš kalėjimo, ir, kaip Amerikoje gimęs, 1965 metų vasarį atsirado Amerikoje.

Ar iš tokio žmogaus protingas žmogus gali tikėtis teisybės apie Lietuvą?! Jokiu būdu nesitikės.

Didieji Piknikai

Prašome įsitėmyti datas ir vietas piknikų ir kviečiame atsilankyti į juos.

LAWRENCE, MASS.

Naujosios Anglijos lietuvių piknikas įvyks sekmadienį, Birželio-June 20 d., Maple Parke, Methuen, Mass.

BALTIMORE, MD.

"Laisvės" naudai piknikas sekmadienį, Birželio-June 20 dieną, Slovak National Parke, 6526 Holabird Ave.

EASTON, PA.

Philadelphiečių LLD 10 kuopos piknikas "Laisvės" paramai įvyks šeštadienį, Liepos-July 3 d. (prieš 4th Parke, Claremont Avenue, of July šventę), Katinis Grove, Country Club Road, Easton, Pa.

BROCKTON, MASS.

Didysis "Laisvės" piknikas bus 2 dienas—sekmadienį ir pirmadienį, Liepos-July 4 ir 5 d., Ramova Montello, Mass.

MAHANOY CITY, PA.

"Laisvės" naudai piknikas įvyks sekmadienį, Liepos-July 18 dieną, Martišin Grove, rengia ALDLD ir LDS kuopos.

Iš anksto reikia ruoštis vykti į minėtus piknikus, reikia samdytis busus ir organizuoti pasažierius. Rūpinkimės visi ir visur, kad tie piknikai pavyktų.

ANNUAL OUTING

First Great Event of the Summer!

Sunday, June 20th

CAMP MIDVALE-FELLOWSHIP
WANAQUE, N. J.

American Committee for Protection of Foreign Born
49 E. 21 St., Room 405, NYC

(Directions to Camp on Tickets)